

Antaget på medlemsmötet 2022-06-30

KOMMUNALT HANDLINGSPROGRAM FÖR MANDATPERIODEN 2023-2026

Detta kommunala handlingsprogram för mandatperioden 2023-2026 som avser vår politik för Motala kommun, har utarbetats av ett 20-tal medlemmar inom Liberalerna i Motala under åren 2021-2022. De har formerat sig i ett 10-tal arbetsgrupper. Vi hoppas ni ska finna innehållet intressant.

Innehållsförteckning

Rubrik	Sidan
Liberalism	3
Personal	5
Ekonomi	7
Social hållbarhet	9
Jämställdhetsintegrering	10
Lära för livet, det livslånga lärandet	12
Klimat & miljö	19
Kultur-fortid-nutid-framtid	27
Idrott och fritid	30
Olika men lika värde – socialt ansvar	32
Äldre en resurs	34
Ett Motala för alla	36
Trygghet i vardagen	37
Integration och mångfald	38
Integration och segregation i bostadsområden	41
Näringsliv	43
Besöksnäring	45
Samhällsbyggnad	48
Vatten och avfall	53
Digitalisering	54
Kommunikationer	55
Kollektivtrafik	59
Landsbygdsprogram	61

LIBERALISM

Liberalerna är Sveriges liberala parti. Våra politiska åsikter hålls samman av en helhetssyn - liberalismen. Respekten för den enskilda människan är liberalismens utgångspunkt. Målet för liberalernas politiska förslag är att var och en av oss ska ha frihet och möjlighet att förverkliga våra drömmar om ett gott liv. Vi tror på människors förnuft och samvete. Politiken ska riva hinder och skapa förutsättningar - inte bestämma hur vi ska leva våra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut.

Liberalerna är ett idéparti. Vi ser inte som vår uppgift att företräda vissa grupper eller intressen. I stället står vi upp för medborgaren i kontrast till dem som i första hand ser sig som representanter för en viss samhällsklass, livsåskådning eller uppfattning om hur livet ska levas

Varje människas frihet

Liberalism är att varenda människas ska få styra över sitt liv. Vår politik utgår inte från grupper. För vi vet att alla människor har olika drömmar och förutsättningar.

Frihet och rättvisa

Alla behöver få en ärlig chans i starten för att friheten inte bara ska gälla de starkaste. Därför hjälps vi åt i ett samhälle, tar ansvar för varandra och betalar välfärden tillsammans. Det är grunden för vad som brukar kallas socialliberalism.

Politisk frihet och demokrati

Varje människa har rätt till sin politiska övertygelse, sin religion och livsåskådning. Det viktigaste sättet att trygga denna frihet är demokratin. Den bygger på politisk frihet, allmän rösträtt och rättssäkerhet.

Ekonomisk frihet och marknadsekonomi

Alla ska ha rätt att välja yrke, konsumtion, bostättning och livsstil. Det viktigaste sättet att trygga denna frihet är marknadsekonomi. Den bygger på enskilt ägande, närings- och avtalsfrihet. Konsumenternas val styr produktionen. Marknadsekonomi är det enda ekonomiska system som går att förena med demokrati.

Rättvisa och solidaritet

Alla människor ska ha goda förutsättningar att utvecklas. Alla former av diskriminering måste därför bekämpas. De sämst ställdas villkor är alltid en viktig utgångspunkt för vårt arbete. I ett liberalt välfärdssamhälle bidrar stat, kommuner och frivilliga gemenskaper till alla människors trygghet och förankringar.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Liberalism handlar om kvinnors och mäns lika rätt till frihet, ansvar och makt. Det liberala uppdraget går ut på att frigöra individen från de begränsningar som bristande jämställdhet innebär, och bekämpa de attityder och föreställningar som ligger bakom.

Internationalism och internationell solidaritet

Liberaler är världsmedborgare. Människors rätt till frihet måste värnas oavsett var på jorden de befinner sig. Hunger och fattigdom måste bekämpas. Vi arbetar för global frihandel och en generös biståndspolitik. Vi vill stärka demokratin och marknadsekonomin i alla världens länder

PERSONAL

Liberalerna i Motala vill

- att ledarskapet ska stå i fokus vid utveckling och rekrytering av chefer
- att ett förtroendefullt samarbetsklimat skapas med de fackliga organisationerna
- att kommunen ska erbjuda fler karriärvägar i allt fler yrkeskategorier
- att kommunen jobbar aktivt med att motverka all typ av diskriminering

Ledarskapets betydelse

Rekrytering av rätt ledare är avgörande för att få en kreativ och dynamisk arbetsplats och därmed en personal som mår bra. Ledarskapets betydelse för att nyttja de kommunala resurserna optimalt kan inte nog understrykas. I ledarskapet ligger inte minst att utveckla arbetsmiljön och stimulera hälsoarbetet. Kommunens personalvård ska befästas och utvecklas ytterligare. Det bör tillskapas en systematisk uppföljning och analys av genomförda utbildningar och hälsoinsatser för att se dess effekt på ohälsotalen.

Fler karriärvägar

För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare på en arbetsmarknad med ett allt mindre utbud av arbetskraft, måste kommunen kunna erbjuda karriärvägar i allt fler yrkeskategorier. Detta kan ske genom utvecklingsstegar som innebär att arbetstagaren med ökat engagemang och fortbildning kan uppnå en bättre löneutveckling. Kommunen ska erbjuda praktikplatser, traineeprogram och lärlingsplatser. Det är viktigt att skapa sådana platser även till personer som står långt från arbetsmarknaden och nyanlända.

Ständiga förbättringar

Vi ska även ta vara på de kommunanställdas kreativitet, förslag och idéer på ett systematiskt sätt. Det är därför viktigt att det LEAN-baserade verktyget Ständiga förbättringar når ut till alla medarbetare.

Delade turer kommer att avvecklas i nära samarbete med de fackliga organisationerna. Det kan dock innebära att medarbetare kan få arbeta på flera avdelningar och platser. Avvecklings-samtal erbjudas samtliga anställda som slutar sin anställning i kommunen, och det är viktigt att svaren analyseras så att arbetsplatser och arbetsmiljön kan fortsätta att utvecklas och attrahera nya medarbetare. En intern visselblåsarfunktion kommer att införas under 2022, och liberalerna anser att den även ska utökas till att omfatta alla kommuninvånare.

Personal och fackföreningar

Parterna på arbetsmarknaden ska respektera att man har olika roller. Kommunen ska ha goda relationer till de olika fackförbunden genom att följa ingångna avtal och överenskommelser. Under kommande mandatperiod (2023-2026) skall det beslutade personalpolitiska programmet genomföras i nära samverkan med de fackliga företrädarna.

Lika lön för likvärdigt arbete

Ingen diskriminering avseende lön eller anställningsvillkor får förekomma inom kommunen. Diskriminering kan vara osakliga löneskillnader som har samband med kön, könsöverskridande

identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. För att undvika förekomsten av diskriminering ska kartläggning och analys ske tillsammans med de fackliga representanterna.

EKONOMI

Liberalerna i Motala vill

- genomföra ett antal investeringar för att säkerställa service och öka kommunens attraktion.
- att alternativa utförare ska vara ett naturligt inslag i den kommunala verksamheten
- att kommunalskatt ska vara oförändrad under mandatperioden
- att kommunen fortlöpande driver ett samordnat effektivitets, kvalitets och digitaliseringsarbete

God ekonomisk hushållning

Liberalerna tar ansvar för en god ekonomisk hushållning av våra gemensamma resurser. För att uppnå detta behövs en effektiv och välfungerande organisation, fokus på kärnverksamhet av hög kvalitet, underhåll av kommunens befintliga anläggningar och infrastruktur. Och en fortsatt organisatoriskt samordnad digitalisering (se vidare under rubriken "Digitalisering")

En mångfald utförare behövs i verksamheten för att utveckla kommunen. Vi kommer därför att fortsätta arbetet med fler alternativa utförare bl a inom äldreomsorgen och hemtjänsten och med konkurrensutsättning av kommunala serviceverksamheter såsom städning, renhållning, IT-tjänster, fastighetsförvaltning och skötsel av grönytor mm. För att säkerställa en hög kvalitet av all verksamhet, så väl i kommunalregi som av alternativa utförare, ska uppföljning och kvalitetssäkring vara ett kontinuerligt arbete.

Det är viktigt att kommunen regelbundet jämför sig med andra kommuner, för att kunna bedriva en effektiv verksamhet. Utvärdering och efterkalkyl skall alltid göras vid större investeringar/upphandlingar för att förbättra och lära, och därmed bli en allt bättre upphandlare. Samverkan med andra kommuner ska alltid vara ett övervägt alternativ för att effektivisera, detta kan t ex gälla upphandlingar, kommunal service eller IT-tjänster.

Fler innevånare, fler företag, fler i sysselsättning och fler besökare är Liberalernas ekonomiska drivkraft att klara de närmaste årens förväntade stora och viktiga investeringar inom skola, äldreomsorg, kultur- och fritidsanläggningar. Liberalerna vill öka intäktssidan genom att möjliggöra för fler företagsetableringar på orten. Det finns redan externa aktörer som står redo att etablera sig i Motala och vi ser gärna fler. Liberalerna vill också göra Motala attraktivt för inflyttning genom en attraktiv boende- och arbetsmiljö med bra pendlingsmöjligheter till närliggande orter. En attraktiv och väl fungerande besöksnäring kommer dessutom locka besökare till Motala. Liberalerna kommer fortsätta att arbeta för att i större utsträckning bygga, äga och drifthålla offentliga lokaler och verksamheter i samverkan med näringslivet och Bostadsstiftelsen Platen. Genom kloka prioriteringar möjliggör vi för Motala att växa och utvecklas.

Det långsiktiga ekonomiska målet är att kommunens soliditet, exklusive pensionsskulden intjänad före 1998, måste öka till 50 % år 2035.

Utifrån de investeringsbehov som kommunen har de närmaste åren kommer upplåningsbehovet att öka under perioden 2023-2026. För att begränsa kommunens upplåningsbehov anser vi att en tillgångsoverföring bör ske från Bostadsstiftelsen Platen till kommunen. Därigenom kan kommunen få tillgång till de övervärden som finns i Bostadsstiftelsen Platens bostadsbestånd.

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2,5 % av skatteintäkter och statsbidrag. Under 2022 är resultatmålet satt till 2,0%, för att sedan övertid öka.

Kommunens skattesats anser vi ska vara oförändrad under mandatperioden.

SOCIAL HÅLLBARHET

Liberalerna i Motala vill

- *arbeta fram en social översiktsplan, som skall vara ett stöd vid prioritering av insatser för att skapa ett socialt hållbart samhälle*
- *att Motala kommun varje år skall publicera en hållbarhetsrapport som syftar till att följa upp samt uppmärksamma sociala, ekonomiska och miljömässiga trender och se var prioriteringen på längre sikt skall ske.*
- *att vi skall bidra till att alla människor är inkluderade – oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och uttryck, ålder och funktionsnedsättning.*
- *att social hållbarhet ska anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.*

I ett socialt hållbart Motala känner sig Motalaborna delaktiga, har lika förutsättning för utbildning och sysselsättning samt har en god ekonomisk situation. Vidare finns här förutsättningar för en trygg boendemiljö, gemenskap med och tillit till andra och en god hälsa. Miljön runt Motala är sund och trygg samt skapar förutsättningar för att kunna röra sig fritt i staden och till platser utanför centrum.

Det sociala hållbarhetsarbetet i Motala kräver såväl ett lokalt och ett globalt perspektiv. Händelser som sker och beslutas runt om i världen, Europa, riksdag och regering har stor betydelse för Sverige och Motala, t ex FN:s nya hållbarhetsmål, flyktingströmmarna under 2015 och klimatavtalet. Ett samarbete mellan organisationer, kommunen, näringslivet och civilsamhället behövs för att möta framtidens utmaningar.

Hållbarhetsrapportens delar

Rapportens huvudinriktningar kan till exempel innehålla: barn och ungas levnadsvillkor, boendemiljö och stadsutveckling, sysselsättning och levnadsvanor, hälsa och inflytande. Med att identifiera dessa inriktningar kan kommunen få stöd att arbeta med att vissa delar skall få generella insatser och andra mer inriktade insatser.

JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING

Liberalerna i Motala vill

- *Arbeta för jämställd medborgarservice.*
- *Att kommunens Mångfaldsplan – plan för lika rättigheter och möjligheter (inkl jämställdhetsplan) ska mätas, jämföras och revideras varje år för att visa att planen följs och förbättringar sker.*
- *Arbeta för att minska snedfördelningen av kön på våra kommunala arbetsplatser, de som arbetar deltid inom kommunen ska ha rätt till heltid om de önskar.*
- *Stödja de frivilligorganisationer som arbetar mot våld.*
- *Premiera föreningar som arbetar aktivt med jämställdhet mellan pojkar och flickor.*
- *Öka HBTQ-kompetensen i skola, vård, äldreomsorg och annan offentlig verksamhet.*

Vi Liberaler skall arbeta aktivt med jämställdhetsintegrering, eller jämtegrering, som är en strategi för att nå uppsatta jämställdhetsmål. Det innebär att ett jämställdhetsperspektiv integreras i alla verksamhetsområden och i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av verksamheter. Här ser vi Liberaler att det innebär konkret att förhållanden och villkor för både män och kvinnor ska synliggöras. Varje fråga som berör individer ska prövas ur ett jämställdhetsperspektiv. Jämställdhetsintegrering handlar om att varken pojkar eller flickor ska behöva möta stereotypa könsrollsmönster i förskola eller skola. Män och kvinnor som kommer till Socialkontoret ska få stöd utifrån sitt behov utan könsrollstänkande. Idrotten och fritidsaktiviteter ska ges på lika villkor mellan pojkar och flickor. När du blir äldre eller har en funktionsnedsättning, skall du ha rätt till bistånd, oavsett kön. Vi Liberaler ser att det fortfarande finns stora skillnader att arbeta med.

Jämställd medborgarservice

Liberalerna vill arbeta med att få ökad kunskap om jämställdhet och användning av könsuppdelad statistik, detta för att synliggöra olika villkor och är ett viktigt underlag för att fatta jämställda beslut. (*Gender budgeting*, att synliggöra människorna bakom siffrorna i en budget).

Öka HBTQ-kompetensen

För att stärka kommunens arbete med jämlikhetsfrågor, med riktat fokus på jämställdhets- och HBTQ- frågor, måste vi fortsätta med att stärka arbetet inom alla verksamheter inom kommunen för ökad mångfald, initiera och stötta projekt rörande jämlikhet, jämställdhet och HBTQ- frågor samt ha delaktighet i relevanta nätverk.

LÄRA FÖR LIVET, DET LIVSLÅNGA LÄRANDET

Liberalerna i Motala vill

- *att skolan ska vara en plats där varje elev får förutsättningar att lyckas.*
- *att läraren ska få ökade möjligheter att utföra sin profession.*
- *att lärarens yrkesroll skall få en högre status.*
- *att kommunen skall satsa på speciallärare.*
- *att försteläraryrket skall utökas.*
- *att vi satsar på lärlingsutbildningen.*
- *att det skall finnas fortsatt möjlighet att läsa för högre studier på Carlsunds utbildningscenter.*
- *att friskolornas roll ska vara ett viktigt komplement till de kommunala skolorna.*
- *att resurserna i förskolan bestäms utifrån verksamheten.*
- *att Vuxenutbildningen/Särskolan för vuxna/Svenska för invandrare får de resurser och möjligheter för studier, de behöver.*
- *att Studie- och yrkesvägledningen är en viktig del under skoltiden.*

Målet för skolorna

Utbildning är en av grundstenarna i vårt demokratiska samhälle. Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Om skolan ska vara en plats där barn skapar sin framtid är det helt avgörande att barnen har studiero i klassrummet och trygghet i hela skolan. Därför vill Liberalerna att elever som mobbar ska flytta på sig, inte den elev som är utsatt. Skolan skall vara en plats där man i trygghet kan lära känna sig själv och där man är mer nyfiken på vad en människa är och kan bli än varifrån hon kommer.

Rektor

Rektor, ledningsgrupp och skolkollegium har det fulla ansvaret för att skolans mål uppfylls. Liberalerna vill ge rektor möjlighet att anställa kringpersonal som till exempel lärarassistenter, för att avlasta lärarnas administration, pedagogassistenter samt heltidsmentor. För elever som skolkat mycket eller blivit avstängda ska rektor och ledningsgruppen kunna fatta beslut om skolplikt utanför skoltid och under lov. Det ska vara enkelt för en rektor och ledningsgruppen att stänga av eller omplacera hotfulla elever. Rektorn ska ha det yttersta ansvaret att besluta om olika

åtgärder i skolan efter att hört ledningsgruppens åsikter.

Rektor och huvudman bör se till att lärare får kontinuerlig utbildning, träning och stöd i sitt ledarskap. Rektor ansvarar för att det finns en kultur på skolan som främjar höga förväntningar och hög elevmotivation. Rektor ansvarar för att HBTQ-kunskap finns bland skolans personal. På varje skola ska det finnas kunskap om hedersproblematik. I skolans likabehandlingsplan ska arbetet mot hedersrelaterat våld behandlas. Nolltolerans ska finnas mot att i skollokal eller på skoltid försöka rekrytera elever till våldsbejakande och ickedemokratiska ideologier.

Satsa på lärarna

Lärarnas status måste höjas genom högre löner och goda arbetsvillkor. Liberalerna vill bygga ut systemet med förstelärare, och göra en särskild satsning på förstelärare i utsatta socio-ekonomiska områden. Att ta sig an de största utmaningarna måste löna sig. Förstelärare ska ges möjlighet att avsätta tid och få särskild fortbildning för att kunna fungera som stöd i det kollegiala lärandet. Förstelärare ska utses enligt tydliga och transparenta kriterier.

Lärare ska kunna fördjupa och utöka sina ämneskunskaper under sin karriär. Ett års vidareutbildning på universitet ska erbjudas, för fördjupning eller för att bli behörig i ytterligare ämnen.

Liberalerna vill ha en mer generös inställning till lärarlyft och fortbildning. Vi förordar också att 100 % av lönen utgår vid fortbildning i bristämnen. Lärarna skall ha lön för extra arbete. De som kallas in för att undervisa på lovtid ska ges goda villkor. Liberalerna vill tillåta lönekonkurrens och uppmuntra till lönespridning. Alla lärare skall på låg- och mellanstadiet ha utbildning i läs- och skrivinläring. Lärarens uppdrag skall vara tydligt och man skall få använda sin tid till undervisning, planering och efterarbete. Det krävs en lärarlegitimation för att sätta betyg.

Läraren skall ha ett tydligt ledarskap i klassrummet. Läraren ska ha mandat att agera mot stök i klassrummet.

Vi förordar anställning av heltidsmentor. De övertar ansvaret som mentorer för flera klasser, så pedagogerna får fokusera på undervisningen i sina ämnen. Mentorerna behöver inte ha en pedagogisk utbildning utan kan komma från andra yrkeskategorier ex. beteendevetare, socionomer eller fritidsledare, som är lämpliga för uppdraget.

Mer tid i skolan

Liberalerna stödjer beslutet att grundskolan blev tioårig. Skolstart ska normalt ske vid sex års ålder. Den tidigare förskoleklassen bör vara årskurs 1. Förlorad undervisning måste snabbt tas igen. Om eleven missat stor del av undervisningen pga frånvaro, av olika anledningar, ska rektor kunna fatta beslut om skolplikt utanför skoltid och under lov. Liberalerna anser att det bör anordnas lovskola redan i klass fyra. Idag anordnas frivillig lovskola i år 8 och 9. För att kunna hinna ta igen förlorad studietid behöver det finnas möjlighet tidigare.

Kunskap

Vi vill att skolan ska ha tydliga kunskapskrav. Kärnämnen som svenska och matematik är fortsatt mycket viktiga. Liberalerna vill göra detta genom att förlänga undervisningstiden i lågstadiet med i snitt en timme per skoldag. Läs- och skrivtest bör genomföras i mitten av årskurs 1. För de elever som inte når upp till målen ska då extra lektioner i läs- och skrivinläring direkt sättas in.

Liberalerna vill satsa mer på läromedel i skolan. Behovet av tryckta läromedel är stort då mycket av lärarnas tid går åt att sammanställa och kopiera material till sina elever. Sverige är det land i Norden som investerar minst pengar på läromedel i skolan.

Läxfri skola är målet: utöka möjligheten till läxläsning i skolan för att underlätta för elever som inte har möjlighet att få ett bra läxstöd hemma. Lärarna måste lägga upp undervisningen så att eleven får till sig de kunskaper som krävs för att klara utbildningen under lektionstid. Detta ställer också högre krav på den stödundervisningen som måste finnas i skolan, för de elever som behöver.

Ansvar för skolan

Liberalerna vill att staten, istället för kommunen, tar över huvudansvaret för skolan – skolan behöver ökad likvärdighet och tydligare styrning. Det skulle också ge högre status till både skolan och läraryrket. Dåliga skolor ska aldrig accepteras. Skolor och förskolor som inte klarar sitt uppdrag ska kunna stängas ned eller snabbt sättas under tvångsförvaltning, om skolan är en friskola.

Förbättringar för nyanlända elever

Liberalerna vill att nyanlända elever ska ha rätt till fler lektioner i svenska eller svenska som andraspråk. Vi vill också inrätta ett särskilt preparandår för nyanlända elever som siktar på att påbörja gymnasieskolans teoretiska program. För att få en jämnare fördelning av asylsökande och nyanlända elever på fler skolor, vill Liberalerna att kommunala skolor ska kunna frångå närhetsprincipen på samma sätt som friskolor.

Uppdelning av undervisningen mellan flickor och pojkar ska inte kunna göras av religiösa skäl – bara tillfälligt och då av pedagogiska skäl.

Aktivt skolval och valfrihet

Alla ska kunna välja skola. Liberalerna vill att fler elever ska få möjlighet att göra ett val av skola. För att lyckas med det är det viktigt med bättre information till såväl elever som föräldrar.

Till de friskolor som har kösystem ska barn kunna ställas i kö tidigast ett år före skolstart.

Omdömen och betyg

Den individuella utvecklingsplanen som varje elev har ska fortsätta att utvecklas och föräldrarna ska utifrån denna få information om sitt barns förmåga. Elever som inte når godkänt i svenska och matematik under lågstadietiden ska automatiskt få rätt till extra lektioner, läxhjälp,

speciallärarhjälp. Skolorna ska erbjuda lovskola till elever som behöver extra stöd och för de elever som vill lära mer.

Betygen ger en bra information till föräldrarna om hur det går för deras barn. En tidig utvärdering gör också att lärarna kan upptäcka vilka elever som inte hänger med i undervisningen och sätta in stöd och hjälp. Obligatoriskt betyg från och med vårterminen i årskurs 4. Föräldrar och elever ska ha rätt till skriftliga omdömen från årskurs 1.

Barn med särskilda behov

De elever som har stora inlärningssvårigheter ska mötas av lärare och speciallärare med bred kompetens. Det är också viktigt att det finns andra personalkategorier, som till exempel elevassistenter, som är ett stöd för elever med fysiska och psykiska behov. Det är mycket viktigt att elever med särskilda behov ska ges en anpassad utbildning utifrån sina förutsättningar. Avseende särbegåvade elever ska de ges utmaningar utifrån sina förutsättningar. Viktigt att dessa elever får uppgifter och undervisning på sin nivå. Lika viktigt som stödet till barn, som behöver stödundervisning.

Många grundskolor i Motala kommun har ”trygga bon” där elever kan få hjälp och stöd under kortare perioder om behov finns. Dessa används olika från skola till skola. För att kunna stödja och hjälpa elever med mycket stora behov behöver den tidigare resursskolan återinföras och utvecklas.

Psykisk ohälsa

Allt fler barn och ungdomar mår psykiskt dåligt. Därför är det viktigt att elevhälsan får tillräckliga resurser. Den nyligen framtagna handlingsplanen mot suicid bör vara ett viktigt verktyg i det arbetet. Ingen person ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid upplevs som den enda utvägen. Ett gott samarbete med hälso- och sjukvården är en förutsättning för framgång i det arbetet.

Studie- och yrkesvägledning

Vi anser att studie- och yrkesvägledningen behöver förtydligas, sättas in i tidigare årskurser och vara en kvalificerad samtalspartner genom hela utbildningstiden. Viktigt att elever får ett bra stöd till självständiga val.

Förskolan

En bra skolstart ger alla barn större chans att lyckas i livet och utjämnar människors möjligheter i livet oavsett vilken bakgrund man har. Vi arbetar för att förskollärare ska få ta del av förstelärarreformen. Förskolan ska erbjuda en stimulerande, rolig och trygg miljö där barns nyfikenhet och kunskapsörst tas tillvara. Förskolans betydelse för barns utveckling, inte minst gällande språkträning för nyanlända barn, är central. Alla barn i förskolan har rätt till modersmålsstöd. Öppna förskolan möjliggör för barn och föräldrar att träffa andra och träna svenska språket, den bör därför ha hög tillgänglighet. Arbetet med att minska storleken på Motalas barngrupper och samtidigt höja personalens kompetens måste intensifieras. Det är av yttersta vikt att tidigt uppmärksamma barn som har svårt för inläring.

Föräldrar ska kunna välja mellan kommunal eller alternativ barnomsorg.

Grundskolan

Enligt Skolverkets officiella statistik för läsåret 20/21, var 80% av högstadieläverna som slutade årskurs 9 behöriga till yrkesprogrammen i gymnasieskolan. Det ger att 20% av eleverna gick ur grundskolan utan gymnasiebehörighet. Lägst andel godkända betyg har ämnet svenska som andraspråk. Detta anser vi bekymmersamt och det är av yttersta vikt att lyfta upp skolan på dagordningen. Bästa sättet anser vi är att systematiskt satsa från förskolan till skolår 3 (F-3), så att alla som börjar år 4, har stabila kunskaper i "Läsa-Skriva-Räkna". Då kan eleverna med motivation och goda resultat tillgodogöra sig undervisningen i mellanstadiet inför högstadiet. En annan viktig satsning som kommunen måste göra är att utöka antalet lärare i svenska som andraspråk. Alla grundskolor har inte tillgång till utbildade lärare i svenska som andraspråk och det gör att elever med annat modersmål än svenska inte kan få den introduktion till språket som är så viktigt för nyanlända. Med mätbara mål, prov och tester kan rätt hjälp sättas in tidigt om man upptäcker att eleven behöver extra stöd. Således förordar vi tidiga insatser och fokus på lågstadiet.

Gymnasieskolan

Gymnasiet ska förbereda elever för yrkesliv och högre studier. Alla ungdomar är inte lika teoretiskt lagda och därför är det viktigt att det finns alternativ. Liberalerna vill satsa mer på lärlingsutbildningen. Lärlingar skall bli ett naturligt inslag i gymnasiet genom att de blir en egen programform och tydligare än idag knyts till arbetsmarknaden. Yrkesutbildningen ska i större utsträckning bedrivas i företagens eller branschens regi genom företagsförlagd utbildning. För att nå högskolebehörighet inom dessa program ska det vara möjligt att läsa in extra teoretiska ämnen.

Liberalerna vill fortsätta utveckla samarbetet med industrins framtida behov i Motala och regionen samt samordna med andra utbildningar såsom Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege – Liberalerna vill fortsätta samverkansformer för att utveckla utbildningar och verksamheter inom flera områden och även utveckla idrottsutbildningen på Platengymnasiet. Vi Liberaler kommer att arbeta för att ett antal lektorattjänster ska införas på våra gymnasieskolor i Motala kommun och detta arbete kommer att ske i samarbete med Linköpings universitet. Förstelärare bör finnas även inom yrkesprogrammen.

Högskoleutbildning

Distansutbildningar är en alltmer populär utbildningsform som främst erbjuds på landets högskolor och universitet. Möjligheten att läsa på distans finns idag i Motala, genom Carlsunds utbildningscenter som samarbetar med universitets- och högskoleämbeten, i form av enstaka kurser och/eller hela program. Vi Liberaler anser att denna utbildningstyp är positiv för Motala, då utbildningsnivån kan höjas och då den är så flexibel, kan utbildningen anpassas efter deltagarens behov.

Yrkehögskolan – YH

Yrkehögskolan är en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teori med praktik och den

görs i nära samarbete med arbetslivet. Den är ett bra komplement till högskoleutbildningen och denna skolform har visat sig framgångsrik och populär med stora praktiska inslag. Liberalerna ska arbeta för att fler yrkesutbildningar anordnas i Motala och här är det viktigt, att samarbete sker med YH-myndigheten och Region Östergötland, för kompetensförsörjning i arbetslivet.

Vuxenutbildningen (Komvux)/ SFI

Den kommunala vuxenutbildningen är en resurs för kompetensutveckling för alla som behöver få ta del av den under olika skeden i livet. Utgångspunkten ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Fler behöver få möjlighet att omskola sig och förbättra sina grundkunskaper. På så sätt får fler nya chanser i livet. Den som fått minst utbildning ska prioriteras. (Skollagen 20 kap.)

Här finns kurser på grundläggande och gymnasial nivå som närstudie- eller distanskurser. Här kan man också läsa en yrkesutbildning. Stödet till vuxenutbildningen ska gälla från åldern 20 år och uppåt. Den kommunala vuxenutbildningen omfattar: grundläggande nivå, gymnasienivå och SFI.

SFI- Svenska för invandrare, är en grundutbildning i svenska språket för vuxna som inte har svenska som modersmål. Vi Liberaler poängterar vikten av att alla program inom SFI-undervisningen har en koppling till praktik och arbete. Kunskaper i svenska är en viktig framgångsfaktor för att bryta utanförskap som många invandrare lever i. För att öka likvärdigheten, höja kvalitén och förbättra tillgängligheten i kommunen ska Lagen om valfrihet, LOV, gälla på SFI/Komvux.

LÄRVUX – Särskild utbildning för vuxna

Särskild utbildning för vuxna, eller Lärvox, riktar sig till de som har fyllt 20 år, men inte kan tillgodogöra sig en vanlig utbildning på grund av olika funktionsvariationer. Liberalerna vill uppmärksamma denna grupps utbildningsbehov genom att de kan söka utbildning på Lärvox. Detta skall vi göra genom att anhänga, gode män, arbetsförmedlare, samt kommunen, samarbetar för att nå denna målgrupp.

KLIMAT & MILJÖ

Sveriges skydd av artrika miljöer och skogar med höga biologiska värden har halkat efter stort. Det nationella målet om levande skogar är inte prioriterat tillräckligt och har inte uppnåtts på många år enligt Naturvårdsverket.

Barn och unga är de som kommer att leva längst med konsekvenserna av den klimatpolitik som världen för just nu. Därför vill vi liberaler bjuda in alla Motalabor till samtal och samarbete om klimatkrisen, såväl unga som vuxna och äldre. Alla spelar roll och kan bidra på olika sätt.

Liberalerna i Motala vill:

-att FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030 blir en del av all offentlig verksamhet i kommunen och regionen

- att vi identifierar hur och i vilka delar det offentliga i onödan påverkar klimatet, naturen och miljön i samhället – vi vill inte förbruka och äventyra våra planetära resurser i onödan

- att läckage och utsläpp av metangaser från östgötaslättens berggrund inventeras och bromsas

- att kunskaps- och informationsspridning genomförs regelbundet med klimatvänliga aktiviteter.

Gärna i samverkan med lokala miljöorganisationer

- att Vättern värnas och vårdas som en strategiskt viktig dricksvattentäkt och rekreationsområde*
- att riktigt gamla skogar med höga naturvärden och rikt djurliv i Motala identifieras och undersöks i vilken form de kan skyddas mot onödig exploatering och skövling av okunskap*
- verka för att hyggesfria hållbara skogsbruksmetoder, vilka ger bättre skydd till skogens biologiska mångfald, om möjligt används i första hand – före industriellt kalhyggesbruk*
- verka för att Parisavtalets koldioxidbudget bryts ner till lämpliga aktiviteter på lokal nivå som tydliggör kommunens och medborgarnas möjligheter att bidra till att vi når beslutade klimatmål*
- att större fokus läggs på lokala planer för utbyggnad av hållbara energikällor, som fjärrvärme, solvärme, solceller, berg- och markvärme m.m. för att få en mångfald av energikällor som gör vår energiförsörjning mindre sårbar och dessutom minskar vår mänskliga klimatpåverkan*
- att en större utbyggnad av biogasnät till producenter och konsumenter i kommunen utvärderas och blir verklighet om det är möjligt – läckande metangas gör betydligt mindre skada för klimatet om den förbränns till koldioxid innan den släpps ut i atmosfären*
- att vi ska värna om stads- och landskapsbild – den upplevda miljön i staden, i tätorten och i våra landsbygder i hela kommunen*
- att kommunen tillsammans med andra bygger ett nät med laddstationer på strategiskt utvalda platser och målpunkter över hela kommunen – även i våra landsbygdsorter*
- att kommunen snarast påbörjar inventering av potentialen för produktion av solceller, samt gör en satsning på montering av solpaneler på samtliga fastigheter som har taktor i soliga lägen*
- att nya detaljplaner redovisar potentialen för lokal energiproduktion med olika typer av takkonstruktioner och riktningar av nya byggnader mot solen för god planering och optimering av byggnadens konsumtion och produktion av energi.*
- att Motala kommun aktivt deltar i arbetet med Östergötlands energi och klimatstrategi.*

Mer biogasproduktion

Så mycket som möjligt av den metan som naturligt läcker ut i atmosfären från östgöta-slätten måste omhändertas och användas som bränsle! Metan är ca 20 ggr aggressivare mot klimatet än koldioxid och vinner på att passera genom motorer eller elgeneratorer. En genomtänkt utbyggnad av biogasnätet bör därför genomföras. Den tekniska kunskapen finns redan i vårt län. Ökat samarbete är nödvändigt över kommun- och länsgränserna. Småföretagare och lantbrukare som vill etablera sig inom biogassektorn ska stimuleras.

Laddstationer för cyklar och elbilar

Kommunen bör stimulera omställning från fossila förbränningsmotorer till eldriven fordonspark genom att uppföra ett antal laddningsstationer för elbilar på strategiska platser över hela kommunen, exempelvis i Varamobaden där man ska kunna ladda elbilen medan man tar ett dopp i Vätterns klara vatten, äter en bit mat etc. Dessa laddningsstationer kan vara solcellsdrivna och samtidigt ge skugga och skydd mot regn. Elen kan inledningsvis vara gratis för att stimulera skiftet från fossilt till elektriskt. Laddstationerna, såväl de kommunala som privata, ska användas i kommunens marknadsföring för att visa att vi är en miljömedveten och klimatsmart kommun som bryr oss om planeten och aktivt främjar omställningen till eldrivna fordon för alla bilister – både inresande, genomresande och lokala bilburna invånare.

Värna Vätterns dricksvatten och djurliv

Vättern måste värnas, då den är en mycket viktig dricksvattentäkt för Motala, både för oss själva och våra närliggande regioner. Och i en framtid kanske även för Mälardalen. Motstående intressen som ökat tryck på militära provskjutningar och borrhning efter gas och gruvbrytning måste prövas noggrant, så att inte Vättern skadas. Utsläppen av avfall och fekalier från båtar måste upphöra genom att erbjuda mottagningsstationer på land. Läckage av mikroplaster från reningsverk och vattendrag till Vättern måste minska drastiskt. Även vattenkvaliteten i den

nedströms liggande sjön Boren måste hållas på en hög nivå eftersom den utgör dricksvattentäkt för Borensberg och andra orter utmed Motala ström. En hög reningsgrad i vårt reningsverk bidrar också till att minska miljöbelastningen av Östersjön. I kommunens övriga sjöar ska utsläppen minimeras. Fler vattenskyddsområden bör inrättas i kommunen för att skydda och säkerställa grundvattentäkternas vattenkvalitet.

Ökad insamling av avfall

Insamlingen av avfall bör utvidgas så att fler typer av sorterat avfall hämtas vid hushållen. Därmed kan vi minska på hushållens behov av egna transporter för besök på avfallsanläggningar i Tuddarp och Borensberg. Användandet av den s.k. Gröna påsen är hög i Motala, men det finns utrymme att öka nyttjandet ännu mer, även inom mat- och restaurangsektorn. Marknadsföringsinsatserna bör därför fortsätta. Antalet kostnadsfria tillfällen att privat få lämna avfall på avfallsanläggningarna anser vi inte ska begränsas.

Elektrifiering

Liberalerna arbetar för elektrifierade lösningar på alla transportslag. Elektrifierade transportslag ger hög verkningsgrad för miljön. Liberalerna i Motala jobbar för elektrifierade lösningar på alla transportslag i kommunen. Det betyder att vi föredrar att använda transportslag som inte släpper ut några partiklar eller koldioxid. All form av förbränning har för dålig verkningsgrad och är inte bra för miljön. Vi måste få till en plan för laddinfrastrukturen i kommunen så att det gynnar besöksnäringen, transportsektorn och boende. Vi vill även ha en plan för att ladda båtar i Göta kanal och Vättern. Vad gäller biogasen så ska den användas antingen direkt i fordon eller tillverka elektricitet av.

Mer infångad solenergi behövs

Kommunen bör vidareutveckla solkartan som visar var det är mest effektivt att installera solpaneler på ett hustak och göra kartan kommutäckande och levande så att alla nya och planerade hus automatiskt förses med sin solelpotential. Kommunen bör dessutom snarast påbörja att anlägga solpaneler på sina egna fastigheter för att vinna erfarenheter och hushålla med våra skattemedel. En solenergianläggning lever i ca 25-30 år. Investeringen kan idag (år 2022) bli återbetald efter ca 5-10 år, vilket således ger en avkastningspotential på upp till 3-5 ggr insatsen!

I Tyskland är elproduktion via solceller vanligt förekommande. Mer än 100 tyska kommuner har idag kartor som visar lämplig placering av solceller.

I västra Sverige finns en färdig metod kallad SEES framtagen för att kunna producera solkartor. Motala kommun har en laserskannad 3D-stadsmodell, så det finns utmärkta förutsättningar att göra solkartor också i vår kommun.

All grundläggande geografisk information som behövs finns att tillgå

En mångfald av insatser för en bättre global miljö och bättre lokal miljö i Motala

Kommunen bör stimulera byggandet av flerbostadshus i trä, då det är ett mer miljö- och klimatvänligt byggande än konstruktioner i betong. Likaså bör planering av nya byggnader utföras så att fasader, hustak optimeras geografiskt och byggnadsmaterialmässigt för att fånga solens energi. Användningen av innovativa verktyg och metoder för solcellsplanering, t.ex. *Solar*

Energy from Existing Structures (SEES), framforskat på Göteborgs Universitet, bör stimuleras att öka både offentligt och privat.

Vi vill verka för att kommunen fortsätter att målmedvetet se över sin energianvändning. Ledstjärnor ska vara förbättrad ekonomi och minskade utsläpp. Dessutom ska kommunen underlätta för och stödja andra energianvändare i kommunen att göra samma sak.

Seminarier om lokala risker vid klimatförändring

För att möta redan inträffad och väntad kommande klimatförändring måste kunskaperna om dess konsekvenser ökas, som exempelvis intensiv nederbörd, ökad risk för översvämningar, utläckage av föroreningar, samt skred och slamströmmar. Ett årligt återkommande klimatanpassningsseminarium bör genomföras i kommunens regi med inbjudna sakkunniga.

Dagvattnet bör i en allt högre utsträckning tas om hand lokalt. Orsakerna är att ökad regnintensitet på grund av klimatförändringen kan medföra att befintliga dagvattennät i framtiden inte kan svälja vattenmassorna. Dessutom finns ökad risk för överläckage från spillvattenledningar. Recipienterna kan därmed påverkas negativt. Befintliga spill- och dagvattenledningars tillstånd bör inventeras och vid behov åtgärdas.

Befintliga avfalls- och slaggdeponier, samt andra förorenade områden bör inventeras och ses över med tanke på ändrat klimat och nederbördsmonster och därmed ökat utläckage av föroreningar. Vid behov ska åtgärdsprogram genomföras.

Staden behöver levande landsbygder

Ökad satsning på kollektivtrafiken behövs för minskat privat åkande, exempelvis genom etablering av tågstationer i Godegård och Fågelsta för pendling och regionalståg. Det är strategiskt viktigt för utvecklingen att vi river de administrativa murarna i gränslandet mot Örebro län. Ökad linjetäthet för kollektivtrafik på landsbygden genom anropsstyrda bussar och närtrafik som fungerar som alternativ till resande med egen bil. Staden har ett behov av tillgång till levande landsbygd, vilket kollektivtrafiken behöver tillgodose. Då fungerar det inte att enbart räkna resenärer per buss eller tåg i endast en riktning från eller till våra landsbygder.

Generering av el med vatten- eller vindkraft bör ökas i samarbete mellan kommunen och privata näringslivet främst för egen förbrukning. Vind- och vattenkraftverken får dock inte byggas ut så att de påverkar miljön i för hög grad.

Fjärrvärmen bör fortsatt byggas ut genom etablering av nya mindre fjärrvärmecentraler som drivs med alternativa bränslen. Användning av solpaneler, berg-, markvärme, samt andra fossilfria energikällor bör stimuleras och planeras för så de blir enklare att bygga ut än idag.

Digitala arbetsresor ger inga utsläpp

Den mest miljövänliga arbetsresan är den som inte alls behöver utföras. Dessutom sparar vi tid och pengar som kan investeras i lokal utveckling istället för i bensin och diesel som bokstavligen bränns upp och smutsar ner vår planet.

Bredbandsutbyggnad behövs till alla hus där människor finns

Vi behöver se till att varenda fastighetsägare i hela kommunen erbjuds möjlighet att anslutas till ett öppet fibernät.

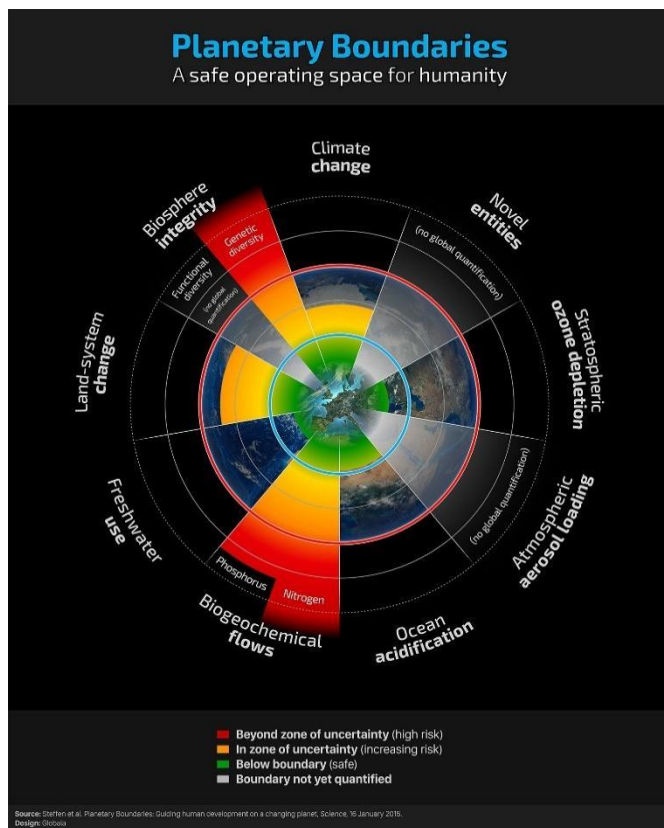
Öppna data för miljön och klimatet

Öppen tillgång till kommunala kartdata kan bidra till ett klimatsmart samhälle, effektivare bostadsbyggande, nya gröna innovationer och nya jobb, samt identifiering och skydd av höga naturvärden. Här finns en stor outnyttjad potential som är lätt att börja hämta hem!

Grön infrastruktur, planetära gränser och biologisk mångfald

Motala kommun är bra på att vårda den kommunägda skogens gröna värden, men vi kan bli bättre på att se till helheten med hjälp av modern informationsteknologi. Med smart samhällsplanering, grön infrastruktur och positiv påverkan kan vi stimulera varandra, dvs alla som verkar inom kommunens territorium kan bidra till att förstå allvaret med den pågående artutrotningen för vår välfärd. Här kan vi alla agera lokalt och bidra till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Mål nr 13 om biologisk mångfald kan uppfyllas bättre med hjälp av aktiviteter och geografisk kommunikation.

I enlighet med FN-konventionen om biologisk mångfald (CBD*) som Sverige har undertecknat och förbundit sig till (Nagoyaavtalet) ska minst 17 procent av ekologiskt representativa och väl sammanhängande nätverk skyddas till 2020. Det är långt kvar innan vi når detta mål. Enligt forskarna bör målet vara ca 20 % för att vara långsiktigt hållbart.

De gränser som nu har överskridits är enligt forskarna:

1. Klimatförändringar
2. Förlust av biologisk mångfald
3. Förändrad markanvändning
4. Förändrade biogeokemiska flöden av kväve och fosfor

Övriga fem gränser:

Planetära gränser är ett relativt nytt begrepp som introducerades 2009 av forskare verksamma vid Stockholm Resilience Center och Australien National University i Canberra. Det handlar om nio processer, miljöförändringar, som orsakas av mänskliga aktiviteter.

Att överskrida gränserna innebär stora risker och förändrar förutsättningarna för livet på jorden. När vi väl har passerat en viss tröskel kommer det inte vara möjligt att vända eller ens sakta ner förändringarna i jordsystemet även om vi lyckas bromsa utsläpp av växthusgaser, förlusten av biologisk mångfald, eller förändrad markanvändning.

Biosfärområde

En utredning om ett biosfärområde i delar av kommunen har presenterats och vi ser gärna att det förverkligas. På så sätt kan vi lyfta fram intressanta och värdefulla natur- och kulturvärden. Ett biosfärområde är ett modellområde för hållbar utveckling och lokala lösningar på globala utmaningar. Det handlar om samspelet mellan människa och miljö.

KULTUR – FORNTID – NUTID – FRAMTID

Liberalerna i Motala vill

- att en strategi- och kulturplan upprättas
- att biblioteket, konsthallen och teatern ska vara navet i kommunens kulturella verksamhet
- att biblioteket i samarbete med kulturskolan bör vara ett levande kunskapscentrum och ett kreativt tillskott i Motalas kultur
- att värna om att en procent av kommunens hela investeringsbudget öronmärks till konstnärlig gestaltning
- att kulturföreningar och folkbildningsarbetet ska ha fortsatt stöd
- att samarbetet mellan de kulturella verksamheterna och besöksnäringens aktörer ges särskild omtanke
- att en särskild och sakkunnig kontaktperson/estetiskt råd finns för kommunikation mellan kommunen och dess kulturarbetare. Dessa möten bör präglas av ömsesidig information, idéer och förslag på förbättringsområden inom kommunen

Östergötland är ett län rikt på kultur. Vårt kulturarv måste vårdas och göras känt, vara tillgängligt och under ständig utveckling. Kultur "den mänskliga odlingen" är den näring som alla människor behöver för att utvecklas till såväl kropp som själ. Motala kommun har en betydande roll i det Östgötska kulturlandskapet.

Konstnärlig utsmyckning och gestaltning ska prioriteras när det byggs om eller byggs nytt och vid utsmyckning av parker och offentliga miljöer. Vi värnar om att en procent av kommunens hela investeringsbudget ska användas till olika former av konstnärlig utsmyckning, på och i byggnader och offentliga platser. Tävlingar och utlysningar ska vara jurybedömda med minst en professionell kulturskapare från annan ort.

En årlig återkommande jurybedömd vårsalong bör utlysas för kommunens bild- och formkonstnärer och visas i Konsthallen, dels för att väcka särskilt intresse hos allmänheten, men också för att uppmuntra och mana på bild- och formkonstnärerna till ständig förbättring av sina alster. Vi ser gärna någon form av belöning genom t ex ett särskilt stipendium som utdelas vid dessa tillfällen. Konsthallen ska uppfylla kulturrådets kriterier för att driva en konsthall. Graffiti anser vi ska vara en accepterad konstform. Därför vill vi att kommunen upplåter lämpliga legala ytor, där utövarna får utlopp för sin kreativitet. Däremot ska det råda nolltolerans att graffittimåla andra ytor som husväggar, teknikhus, mm. Nolltolerans anser vi ska innebära att graffittimålningar på icke tillåtna ytor ska avlägsnas inom 24 timmar.

Rikt kulturliv

Motala kommun ska ha ett rikt och levande kulturliv och vara en mötesplats för professionella kulturskapare inom olika genrer och kommunens innevånare, för gammalt och nytt, inhemskt och multikulturellt. För att alla skall vara delaktiga i och kunna ta del av ett brett kulturutbud skall delar av det finansieras med allmänna medel. Kulturen ska vara en drivkraft för samhällsutvecklingen och ett verktyg i kommunens arbete för att stärka demokratin och motverka främlingsfientlighet och rasism.

Kulturell mångfald stimulerar, berikar och utvecklar. Kulturen ska vara en mötesplats för inhemska och invandrade, gammalt och nytt. Målet är respekt och tolerans ska råda. Demokrati ska vara en ledstjärna. Alla former av främlingsfientlighet och rasism ska bekämpas.

Miljön har betydelse

Att människor mår bra i miljöer som är välordnade, varierade och estetiskt utformade är väl dokumenterat. Parker och planteringar ska vårdas väl. De ska vara till glädje för alla, såväl kommuninvånare som besökande. Gamla och sjuka träd ska ersättas med nya. När nya buskar ska planteras kan man välja bärbuskar som vinbär och krusbär. Varje årstid har sin tjusning. Årstidsbundna planteringar bör anläggas, gärna med olika teman. Kulturlandskapet med alla dess värdefulla naturtyper, växter och djur ska vi vara särskilt rädda om.

Biblioteket och kulturskolan

Biblioteket i samarbete med kulturskolan bör vara ett levande kunskapscentrum och ett kreativt tillskott i Motalas kultur.

Biblioteken skall ha generösa öppettider. Bokbussen ska vara ett komplement till biblioteken för att nå alla kommundelar. Det ska råda god tillgång på såväl äldre som nyutkommen skönlitteratur. Facklitteratur ska vara så aktuell som möjligt. Boklånen ska vara kostnadsfria. Biblioteken ska tillhandahålla tidningar och tidskrifter som kan representera olika religioner, länder och språk, kulturer och intressen. Internet ska byggas ut så att tillgängligheten ökar. Biblioteken ska anordna sagostunder och teater för barn. Biblioteken och skolorna ska ha ett nära samarbete för att stimulera eleverna till ökat läsande och aktivt kulturdeltagande.

Kulturskolan ska omfatta alla barn och ungdomar 4-19 år och vara ett alternativ till det kommersiella utbudet. Instrumental/sång/teater/dans/bild- och formundervisning ska ges enskilt eller i grupp. Kulturskolan ska samarbeta med musiker, orkestrar, teatergrupper, dansgrupper och andra professionella kulturskapare som t ex bildkonstnärer, författare, etc.

Rikt och varierat musikliv

Musiklivet i Motala ska vara rikt och varierat. Konsertverksamheten ska omfatta såväl klassisk musik som rock, pop, jazz, blues, folkmusik, mm. Kammarmusik ska få spelas i rådhuset, på Charlottenborgs slott och i andra lämpliga lokaler. Symfoniorkestern i Norrköping bör framträda minst en gång per säsong i kommunen. Samarbetet med Östgötamusiken ska öka, Östgöta kammarmusikförening och folkmusikevenemang som t ex Kryssanderstämman. Körverksamheten ska uppmärksammas.

Medevi brunnsorkester är en institution på Medevi brunn sedan 1870-talet. Den ger dagliga konserter under hela sommaren. Även i kyrkorna ges många konserter, särskilt under sommaren. Dessa inslag i kommunens musikliv är ovärderliga och berikar kommunens kulturutbud. Under sommaren ser vi gärna att en musikvecka anordnas i Motala, där även lokala musikgrupper kan engageras. Musikskolans sommarkonserter på platser där turister och Motalabor vistas och även på äldreboenden och andra boenden har blivit mycket uppskattade och bör fortsätta att utvecklas.

Mer resurser till kulturen

Anslaget till kulturen är relativt andra kommuner lågt i Motala. Vi vill därför höja det succesivt under mandatperioden så att det når genomsnittet av Sveriges kommuner.

Radioteater i radiomuseet

Med radiostationen i Motala inleds en ny epok i Sverige och det har här i Motala en historisk plats sedan 20-talet. Med svensk radioteater kunde alla höra och uppleva teater skrivna av våra bästa författare. Radioteatern är fortfarande en levande del av svensk kultur. Liberalerna vill lyfta fram och bredda denna – bortglömda – del av radiomuseets verksamhet.

Folkbildningens demokratiuppdrag

Kulturföreningar och folkbildning ska få stöd både när det gäller ekonomi och lokaler. Bidraget måste vara enkelt att administrera. En av föreningarnas viktigaste uppgifter är att vara en mötesplats för människor. För sitt arbete måste föreningarna få uppskattning. Studieförbunden är en stor arrangör för kulturaktiviteter. De har också ett särskilt uppdrag med att förmedla kunskap i studiecirkelform och de aktiverar även handikappade i teatergrupper, musikgrupper, mm. De har därmed ett demokratiskt uppdrag, så att alla människor ska kunna ta del av kunskap och kultur.

Kulturarvet ska vårdas

Kulturarvet måste vårdas. Det gäller museer som Charlottenborgs slott med stadsmuseet, Sveriges rundradiomuseum samt kommunens fornminnen. Detta gäller även Gamla prästgården i Ekebyborna och hembygdsgården i Tjällmo och kulturmiljöer som Gamla Motala Verkstad och Medevi brunn m fl. Detta arv ger upplevelser, information och kunskap. Det kan också leda till studier och flera arbetstillfällen. Förr och nu, historia och nutid, individ och omvärld, inhemskt och invandrat är några teman som kan ligga till grund för en fördjupad kunskap om vår historia, vår nutid och vår framtid och för vår förståelse för olika kulturer och traditioner. Vi ska bevara och stödja, utveckla och lära oss av det gamla och integrera det nya.

IDROTT OCH FRITID

Liberalerna i Motala vill

- att när- och spontanidrottsplatser även fortsättningsvis ska anläggas i anslutning till bostadsområden och skolor
- stödja föreningar som investerar för att få Motalas innevånare mer aktiva
- att vi ska arbeta för att Motala blir en av Sveriges bästa idrottskommuner
- att såväl motions- bredd- och elitidrott ska stödjas
- att de tätortsnära rekreativsområdena ytterligare ska synliggöras och utvecklas
- att ytterligare hundrastgårdar anläggs under mandatperioden

Idrott ur flera perspektiv

Idrotten berör kommunen och dess innevånare ur många perspektiv; ett aktivt idrottsutövande, spännande publikdeltagande och ur ett rent folkhälsoperspektiv. Liberalerna vill ge förutsättningar och uppmuntra alla innevånare i kommunen att utöva idrott och vardagsmotion, inte minst för att förebygga övervikt vilket ökar risken för hjärtsjukdomar, diabetes, ledsjukdomar och ett sämre immunförsvar. Samverkan mellan kommunen och idrottsföreningarna är en framgångsfaktor i det arbetet. Det är viktigt att skolidrotten prioriteras så att barn och ungdomar får lära sig att man mår bra av att röra på sig och lär sig simma. Särskilt viktigt är det att stödja invandrarflickors idrottsutövande. Där görs idag ett mycket bra arbete i kommunen som bör fortsätta.

Höjd livskvalitet

Liberalernas motiv för att kommunen ska stödja idrotten i Motala är att idrotten bidrar till att höja Motalabornas livskvalitet; d v s av samma anledning som kommunen stödjer kulturverksamheten i dess olika former. Idrott består av både elit och bredd och båda behövs. Vi anser att kommunen ska stödja breddidrotten; både den föreningsdrivna och den som utövas spontant. Därför bör vi inte enbart satsa på stora arenor, som dock ska vara i ett gott skick, utan även små enkla planer för olika idrotter. Kommunen ska särskilt kunna stödja idrott på elitnivå.

Fler när-idrottsplatser

Liberalerna anser att närheten till enkla anläggningar ute i bostadsområdena är en viktig faktor för att människor ska komma igång med att röra på sig. Vi vill att kommunen ska anlägga ytor för spontanidrott och när-idrottsplatser i anslutning till ytterligare bostadsområden och skolor. Även för fler idrotter. På vintern är de naturisbanor som finns på vissa håll i kommunen en bra tillgång även om det kan bli fler. Liberalerna vill verka för en förbättrad marknadsföring och skötsel av dessa. Skötsel av isbanor och andra anläggningar kan också förena människor i ett gemensamt ansvarstagande för sitt bostadsområde och bidra till minskad skadegörelse.

Rekreativsområdena viktiga

Tätortsnära rekreativsområden som Bondebacka, Fålehagen, Råsnäs och Sjöbo-Knäppan ska värnas och utvecklas. Tillgängligheten ska öka med god skötsel och ökad information.

Bästa idrottskommun

Motala erhöll år 2009 utmärkelsen som Årets cykelstad. Med Vätternrundan och ett flertal föreningar på elitnivå inkl satsningen på handikappidrott, borde Motala inom några år kunna bli utsedd till en av Sveriges 25 bästa idrottskommuner.

Det finns många bra exempel på idrottens betydelse för städer som har en god tillväxt och lyckats bra både när det gäller folkhälsan och elitsatsningar. Orter som Umeå, Borås, Eskilstuna, Halmstad, Jönköping, Karlstad, Mora, Norrköping, Skövde och Östersund har fått utmärkelse som en av Sveriges främsta idrottskommuner. Idrottsföreningar har en nyckelroll för att skapa aktiviteter för många av kommunens invånare.

Föreningsbidrag

Föreningsbidrag och hyressättningen bör kontinuerligt ses över. Likaså investerings- och driftsbidragen till föreningar som driver egna eller kommunala idrottsplatser. Ett kommunalt bidrag är i vissa fall en förutsättning att få bidrag även från annat håll.

Hundrastgårdar

Behovet av hundrastgårdar har uppmärksamrats alltmer. Kommunen bör därför anlägga fler hundrastgårdar i Motala kommun. Driften av dessa kan med fördel överlåtas till föreningar.

OLIKA MEN LIKA VÄRDA – SOCIALT ANSVAR

Liberalerna i Motala vill

- att föreningar med barn- och ungdomsverksamheter ska uppmuntras jobba med barn som far illa och meningsfull fritid ska stödjas. Liberalerna stöttar nya idéer och aktiviteter
- att åtgärder som minskar missbruk och kriminalitet ska fortsätta
- att ungdomar med olika sociala problem, ska få hjälp på hemmaplan
- att funktionshindrade ges större valfrihet och mer inflytande över sin egen situation
- att konkurrensutsätta fler verksamheter inom individ- och familjeomsorgens områden
- att tillvarata anhörigas kompetens i vidareutveckling av anhörigcenter

Liberalerna sätter individen i centrum. Våra olikheter är en tillgång, men innebär också behov av hänsyn och förståelse. Den respekten har alla som bor och vistas i Motala rätt att kräva. Oavsett om du är ung eller äldre, i behov av kommunal insats eller inte. Valfrihet är centralt i vår politik, inom alla områden. Det är individens egna önskemål som ska tillgodoses utifrån en rättvis fördelning av våra gemensamma resurser.

OMSORG

Den omsorg som Liberalerna i Motala verkar och arbetar för, kan vara ett stöd i livets olika skeden där behoven kan skifta, det kan gälla verksamheten inom äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättningar och individ- och familjeomsorgen.

Personer med funktionsnedsättningar

Liberalerna vill öka tillgängligheten för alla med funktionsnedsättningar. Att kunna leva och verka på samma villkor som övriga kommuninnevanare är en självklarhet. Vi kommer att arbeta med ökad tillgänglighet till kommunens offentliga platser, se över och följa upp.

Psykisk ohälsa – psykisk ohälsa finns överallt i samhället, i alla samhällsskikt och grupper. Liberalerna i Motala vill att det utbud som finns inom den kommunala verksamheten för personer med psykisk ohälsa och för psykiskt funktionshindrade prioriteras. Samverkan mellan regionen och kommun måste tydliggöras.

Ekonomiskt bistånd – är nödvändigt i vissa situationer. Kostnaderna varierar utifrån tillgång på arbetstillfällen. Liberalerna ser att med individuella planer och finansiell samordning, samt krav på motprestationer går det att få högre effekt och lägre kostnader. Samverkan med kommunens arbetsmarknadsenhet ska fortsätta. Förenkling av ärendehantering genom digitalisering ska prioriteras.

Missbrukare – stödet till missbrukare ska fortsättningsvis vara baserat på den forskning och kunskap som finns. Liberalerna anser att fler utförare kan och bör engageras och bidra med alternativ vård. Många av missbrukarna är också hemlösa och att vara hemlös är inte värdigt ett välfärdssamhälle. Liberalerna ska verka för ett bättre boendestöd och att samordnade insatser förbättras från psykiatri, missbruksvården och socialtjänsten.

V I R - Våld i nära relationer

Utbildningar om våld och hot i nära relationer bör genomföras kontinuerligt. Kvinnojouren är ett viktigt komplement till kommunens sociala insatser.

Anhörigcenter – som Liberalerna varit med om att förverkliga, är idag en viktig bas för sociala kontakter och nätverksbyggande mellan kommun och frivilligorganisationer. Liberalerna kommer också framöver att stötta denna verksamhet om ekonomin tillåter det.

Suicid

Kommunen har under 2022 antagit en långsiktig plan för hur man ska arbeta med suicidfrågorna. Detta är mycket bra. Det är viktigt att få kontinuitet i arbetet för att få effekt av insatserna. Ingen person ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid upplevs som den enda utvägen. Framgångsfaktorer är bl a en ökad kunskap om suicidprevention, effektiva samverkansformer för tidig upptäckt och årliga skyddsronder för att identifiera platser och miljöer med särskild risk för suicid. Målet bör vara en nollvision, dvs samma som antalet trafikdöda.

Medling – Liberalerna anser att socialtjänsten ska understödja möjligheten till medling vid brott. Det innebär att gärningsman och brottsoffer möts tillsammans med opartisk medlare i samverkan med Brottsofferjouren, för att tala om brottshändelsen. Särskilt när det gäller förstagångsförbrytare anser vi att medling är ett mycket bra sätt att stävja fortsatt brottslighet.

ÄLDRE EN RESURS

Liberalerna i Motala vill

- att fysisk aktivitet, som passar allas behov, ska prioriteras
- att pensionärsförbund och andra ideella organisationer ska uppmuntras att öka sitt engagemang inom hälsoområdet
- att verka för att dagcentraler och dagstugor ska större inslag av föreningsverksamhet med ett varierat utbud för olika intresseinriktningar
- att verka för ett varierat utbud av boenden för äldre. Ledstjärnan är mångfald så att olika behov kan tillgodoses, även språkmässigt
- att anhörigvårdare ska få möjligheter till avlastning o stöttning
- att kvalitetskrav som fastställts, ska utvärderas och följas upp regelbundet
- att en tillgänglig och punktlig färdtjänst ska erbjudas resenärer
- att uppmuntra till ökat engagemang med frivilliga organisationer
- att stödja och uppmuntra till att delta i läx- och språkhjälp

Hälsa och välbefinnande

Liberalerna vill att äldre ska vara en resurs och att erfarenheter tas tillvara. Att förebygga ohälsa blir en viktig faktor i framtiden. Fysisk aktivitet spelar stor roll för hälsan. Forskning visar att äldre, oavsett ålder och grad av funktionsförmåga, får god effekt av träning på ex. muskelstyrka, balans och förflyttningsförmåga. Den äldre har själv stort ansvar att göra vad hon eller han kan för att bevara sin hälsa, men möjligheter måste ges för friskvård. Möjlighet att delta i olika former av aktiviteter, är ett sätt att behålla den egna funktionsförmågan.

Olika mötesplatser är en viktig förebyggande åtgärd för att minska isolering. En mångfald av aktiviteter och hög grad av självbestämmande är viktigt. Allt för ofta dras alla äldre över en kam. Det är därför viktigt beakta att äldre människor är olika. Den demografiska utvecklingen bland de äldre kommer att bli dramatisk i kommunen under de kommande åren. Antalet 80+ beräknas att öka med drygt 1.000 personer eller med ca 35 % i Motala kommun. Det innebär att kommunen måste fortsätta att effektivisera och ransonera i kommunens verksamheter för att skapa ekonomiskt utrymme för att möta det ökande antalet av 80+. Så länge äldre orkar att delta i olika aktiviteter känner många att man ingår i en större gemenskap och andelen som känner sig ensamma är låg i jämförelse med många andra länder i Europa. Däremot känner sig många äldre ensamma i livets slutskede. Detta gäller särskilt de som bor på särskilda boenden. Liberalerna anser att detta måste uppmärksammas mer och åtgärdas. T ex kan präster och diakoner från olika samfund och även ideella föreningar engageras i ännu större utsträckning än vad som sker, att samtala med dem som så önskar om existentiella frågor.

Mångfald av boenden

Det ska finnas ett stort utbud av boenden, anpassade för äldre, det är viktigt både på den vanliga bostadsmarknaden och i äldreboenden. Många äldre bor idag i småhus eller egen lägenhet och är friska långt upp i åren. En del kommer dock att bli beroende av vård och omsorg den sista tiden i livet. Det måste därför finnas tillräckligt med omsorgsplatser för olika behov.

Stöd till anhöriga

Många anhöriga ger idag ett ovärderligt stöd och personlig vård till anhöriga. Många äldre är helt beroende av att de anhöriga kan, orkar och vill hjälpa till. För många är det naturligt och positivt men uppgiften kan också bli övermäktig. Ett individuellt och flexibelt stöd till anhöriga är nödvändigt och det ska vara enkelt att få sina behov bedömda. Möjligheten till avlösning i hemmet med nuvarande avgiftsfria 10 timmar per månad ska kvarstå.

Resor för äldre

Färdtjänsten är en del av kollektivtrafiken. För personer med funktionsnedsättning är färdtjänsten en rättighet som man får efter ett biståndsbeslut. Servicebussen är ett bra alternativ i Motala tätort för dem som inte behöver ett biståndsbeslut, men har svårt att nyttja den ordinarie kollektivtrafiken. På landsbygden finns Närtrafiken som har byggts ut och den omfattar numera veckans alla dagar. Marknadsföringen av Närtrafiken måste förstärkas så den blir mer känd, då den når alla som inte bor längs en busslinje.

ETT MOTALA FÖR ALLA

Liberalerna i Motala vill

- att hela Motala ska vara tillgängligt för alla
- att få till stånd en Funktionshinderpolicy
- att en sysselsättningsgaranti införs för ungdomar med funktionshinder
- att utveckla samarbetet med näringslivet inom de kommunala förvaltningarna och arbetsförmedlingen, genom att öka möjligheten för personer med funktionsnedsättning att få arbete

Fler arbetstillfällen för funktionshindrade

Ett funktionshinder uppstår då en person inte kan utnyttja miljön på samma villkor som andra på grund av miljöns otillräcklighet. Den enskilda människan ska respekteras. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätten att bestämma över sig själv och sitt liv.

Vi som politiker har till uppgift att skapa flexibla system, solidarisk finansiering med offentliga medel. Motala kommun måste inte göra allting själva, vilket flera entreprenörer har visat i Motala. Vi vill att det görs mer för ungdomar med funktionsnedsättning, främst vad det gäller sysselsättning. Vi i Liberalerna vill införa en garanti som kan utgöra en språngbräda in i arbetslivet. Vi anser att kommunen måste inrätta praktik- och traineeprogram för att öppna upp på arbetsmarknaden, för personer med funktionsnedsättning. Kommunen skall sätta upp mål om hur många platser som ska erbjudas personer med funktionsnedsättning.

Liberalerna vill inrätta ett stödprogram för arbetsgivare, där de kan känna en trygghet i att anställa personer med funktionsnedsättning. Till informationsstödet finns det möjlighet att snabbt få svar på frågor av personer som är specialiserade på funktionsnedsättningar och arbetsplatsanpassning.

Ökad tillgänglighet

Liberalerna ser som uppgift, att Motala skall bli tillgängligt för alla, föreslås att en Funktionshinderpolicy arbetas fram och baserad på FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar. Policyn kommer beröra frågor som rör den fysiska miljön, tillgänglig information, samverkan med organisationer samt omvärldsbevakning.

Nära vård

Region Östergötland, tillsammans med länets 13 kommuner, avser att utveckla konceptet Nära vård fram till år 2030. Bakgrunden är att antalet äldre kommer att öka dramatiskt de kommande åren, en snabb medicinsk utveckling och att den slutna vården måste avlastas. Målet är bl a patienten får en god, nära och samordnad vård och omsorg som stärker hälsan. Primärvården ska vara navet i vården och omsorgen och ska samspela med övrig kommunal hälso- och sjukvård och med socialtjänsten. Liberalerna anser att detta är en positiv utveckling och det är viktigt att kommunen har en god beredskap för att axla sin del av det utökade ansvaret. Det innebär bl a en sjukvård av hög kvalitet i hemmet utifrån individens behov och att en god och samordnad vård i livets slutskede ska erbjudas alla oavsett var vården bedrivs.

Konsumentvägledning

En tjänst som konsumentrådgivare bör inrättas, så att råd och stöd kan ges till alla Motalabor. Hushåll med svag ekonomi har ibland särskilda behov att få rådgivning och information om sina rättigheter.

TRYGGHET I VARDAGEN

Liberalerna i Motala vill

- att alla kommuninnevånare ska känna sig trygga och säkra i sina bostadsområden
- att vi ska bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck
- att det finns insatser mot våldsbejakande extremism

Att känna sig trygg i sitt bostadsområde, att inte känna sig tvungen att avstå från en kvällspromenad – allt detta handlar om frihet i vardagen. Det borde vara en självklarhet i hela Sverige, men det är det inte idag.

Socialtjänsten bör få tydligt uppdrag stötta skolgången och förebygga skolfrånvaro. Samverkan mellan skola och socialtjänst måste förbättras och sekretessen däremellan underlättas för samordnat arbete kring barnet och familjen. Kommuners ekonomi ska inte hindra tvångsomhändertaganden. Staten bör ta över finansieringen av LVU. Barn och unga ska få bättre stöd att klara sin skolgång efter beslut om omhändertagande.

Föräldrar samt barn och unga ska kunna tvingas delta i sociala insatser för barnen. Socialtjänsten ska kunna besluta om fler insatser, sk mellantvång, än idag samt att ta hjälp av polis, genom så kallad handräckning, för att säkerställa att vårdnadshavare eller barn och unga deltar i insatserna. Lätta upp sekretessen som hindrar polis och socialtjänstens samverkan. Inför ny huvudregel att polis och socialtjänst ska kunna dela uppgifter med varandra i ungdomsärenden om det bedöms viktigt för den unge.

Utbetalningar från socialtjänsten ska granskas för att motverka välfärdsfusk. Det räcker inte med att granska utbetalningar från statliga system, även felaktiga utbetalningar som går till kriminella personer via kommunala system måste granskas. Gemensamt skattekonto. För att bättre motverka fusket inom välfärdssystemen bör alla utbetalningar från det offentliga till enskilda göras till ett och samma transaktionskonto, oavsett vilken instans som fattat beslutet.

Bra utomhusbelysning, välskötta gräsmattor, blomsterarrangemang och nerklippta buskar ökar tryggheten.

Insatser mot våldsbejakande extremism/ bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck
Vi ska aldrig acceptera hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunen ska kunna bistå med hjälp till den som drabbas. Det kan handla om att skolpersonal fångar upp signaler om något inte står rätt till, eller att socialtjänsten sätter in hjälp till den som är hotad. Socialtjänstens arbete är därför av stor betydelse. Detta gäller både öppet och uppsökande arbete. Kvinnojour, Brottsförebyggande Rådet med flera, skall få det stöd som behövs.

INTEGRATION OCH MÅNGFALD

Liberalerna i Motala vill:

- att arbetsmarknaden skall öppnas för fler
- att fokus på integration sker i skolan
- motverka parallella samhällen
- motarbeta segregation i bostadsområden

Öppna arbetsmarknaden för fler

Genomsnittstiden för nyanlända att komma ut på arbetsmarknaden är nio år. Om vi inte gör något radikalt, kommer det att fortsätta att bli en tudelning mellan inrikes- och utrikesfödda på arbetsmarknaden.

Vi liberaler vill att:

- Nyanlända ska få sin utbildning och yrkeserfarenhet validerad snabbare
- Startjobb för nyanlända och unga, lite lägre lön och enklare regler gör att fler kommer ut i arbete
- Fokus på SFI, mer flexibla tider och kurser som kombineras med praktik
- Motprestation, att exempelvis gå på SFI ska krävas för att få ekonomiskt stöd från samhället
- Ta vara på de nyanländas entreprenörskap och potential, så att fler enkelt skall kunna starta och driva företag. Kommunen måste bedriva en företagsvänlig politik.

Integration börjar i skolan

Det är i skolan som flickor och pojkar, oavsett bakgrund, ska ges lika möjligheter och livschanser. Skolans värdegrund skall spegla de liberala värderingarna som vårt samhälle bygger på; om individens frihet, demokrati och jämställdhet mellan kvinnor och män. Vi liberaler anser att undervisningen i skolan måste bli mer lärarledd, det gynnar dem som behöver skolans stöd allra mest. Klassresan börjar i klassrummet. Genom att ordna aktiviteter till barn och ungdomar skapar man en stabil grund för Sveriges framtid.

Vi liberaler vill att:

- en jämnare fördelning av nyanlända elever skall ske mellan skolorna,
- särskilda karriärtjänster i socioekonomiska områden måste införas. Utöver fler lärare behövs bland annat fler kuratorer för att möta och hjälpa människor i dessa områden.
- ett aktivt skolval skall införas i kommunen. Ett gemensamt administrerat kösystem med information om alla skolor i kommunen, kommunala såväl som fristående ska införas,
- förskolan och fritids är viktiga för barns språkutveckling. Barn till föräldralediga och arbetslösa bör ha rätt att delta i förskolans verksamhet upp till 30 timmar i veckan. Att delta i *aktiviteter* som bidrar till att upptäcka omvärlden, är viktigt för att utveckla barns förmågor och självständighet.

Motverka parallellsamhällen

Som liberaler värnar vi alltid om individen. Ingen människa ska av sin omgivning hindras att utöva de rättigheter och möjligheter som gäller för alla i hela landet. Det gäller oavsett kön,

ursprung eller bostadsort och det gäller alla oavsett om man är medborgare, nyanländ eller asylsökande. Likheten inför lagen gäller alla, inga parallella samhällen ska accepteras.

Vi liberaler vill att:

- samhället måste stärka sin närvaro i utsatta områden. Det behövs fler synliga och närvarande poliser. Det lokala trygghetssamarbetet behöver stärkas och sociala insatsgrupper och organiserade volontärintsatser under polisens ledning skall främjas i kommunen,
 - kunskapen om hedersproblematik i kommunen ska höjas. Skolans roll är här central och en handlingsplan ska finnas i arbetet för att förhindra och förebygga hedersvåld och förtryck.
 - ett stopp för religiösa friskolor ska införas och befintliga religiösa skolor bör inte ges tillstånd att utöka antalet elever,
 - inga offentliga medel på kommunal nivå får användas till att främja odemokratiska organisationer eller föreningar som motverkar integration och jämställdhet. Användningen av offentliga medel måste följas upp och medel ska krävas tillbaka om de använts för att främja odemokratiska syften,
 - i skolan ska insatser ske för att ge barn och unga relevant samhällsinformation. Nyanlända unga måste ta del av skolans sexual- och samlevnadsundervisning.
 - informationen som genomförs till föräldrar via träffar om skolan och föräldraskapet som finns inom Resursteam IN måste fortsätta, då de har uppnått mycket goda resultat.
- Arbetet mot *diskriminering* och *mobbning* i kommunen skall förstärkas. Det skall kosta att diskriminera och mobba. Den som drabbas ska kunna få hjälp och upprättelse. Drabbade barn mår ofta dåligt och behöver få stöd och hjälp från kurator och psykiatri för att kunna klara skolan och lita på sig själva igen. De som diskriminerar eller mobbar behöver också få hjälp, stöd och tydliga krav för att kunna mogna och därmed motverka att beteendet inte upprepas. Är det allvarligt ska straff kunna tillämpas.
- Barn och unga som är sjuka, som lider av psykisk ohälsa, eller av funktionsnedsättning och blir utnyttjade av "kompisar" eller andra oärliga människor måste garanteras stöd av samhället.
 - Hedersrelaterat våld, traditionsrelaterat tvångsgifte eller tjejer som blir utnyttjade sexuellt av nära i familj eller släkt måste få stöd genom specialaktiviteter. Detta är ett känsligt, svårt och seriöst viktigt ämne.
- Vuxna som kommer från krigsdrabbade områden och har tvingats att trampa över döda människor för att rädda sina barn och familjer, behöver få speciell hjälp för att klara sig i samhället. Posttraumatiska stressyndrom är inte ovanligt och kräver speciell kompetens som vanligtvis saknas i ordinarie sjukvård och inom kommunens verksamheter.
- Människor som kommer från andra länder behöver hjälp att bryta deras traditionsbubblor och komma in i det svenska samhället.
 - Ta hand om ungdomar genom att ordna möten och aktiviteter på speciella platser. Det är viktigt att ungdomar får känna sig delaktiga i samhället. Därigenom kan man minska kriminalitet och arbetslöshet. På detta sätt kan man även fånga upp duktiga individer som vill och kan utveckla Sveriges framtid. Energiska och idérika unga behöver få många olika chanser att delta i aktiviteter så samhället inte förlorar nyttor från dessa individer.
- Att öppna möjlighet till jobb och aktiviteter är livsviktig både för dem själva, deras föräldrar och övriga samhället vilka annars blir drabbade om det blir lättare för ungdomar att "fixa pengar"

och "ha kul" genom droger, hot, bedrägeri eller annan kriminalitet. Det kommer genom att fylla deras liv med *meningsfulla aktiviteter och diskussioner* som därmed tar bort deras tomma meningslösa tidsfördriv och får deras självförtroende och förmåga att mogna så de blir aktiva vuxna medborgare som kan utveckla både Motala och Sverige. Förstagångsväljare kan därmed göra kloka och medvetna val när de ska rösta och göra andra viktiga val i sina liv.

- Ta bort traditionsbundna gränser och uppmuntra blandning med andra svenska människor genom olika aktiviteter som även utvecklar föräldrars tankar att anpassa sig till svenska samhället. Föräldrar påverkar sina barn genom sitt beteende och genom att hålla jämna steg med utvecklingen.

Bostäder och segregation

Bostadssegregationen är ett betydande samhällsproblem och den näst intill hundra procentiga dominansen av hyresrätter i vissa områden och den totala dominansen av bostadsrätter och villor i andra områden är en fråga som måste uppmärksammas.

Vi liberaler vill att:

- det byggs blandade boendeformer i utsatta områden
- regelförenklingar i byggprocessen ska införas så att fler bostäder kan byggas
- fastighetsägare, både kommunala och privata, måste öka arbetet för att motverka otillåten vidareuthyrning och förekomsten av fiktiv uthyrning
- det finns både arbetslösa och invandrare som inte har något att göra. Ett förslag är att personer skulle kunna få göra praktik i ca en månad hos lokala fastighetsägare och bostadsrättsföreningar i syfte att lösa problem med segregation och dålig medvetenhet om Motala och hur det svenska samhället fungerar.

INTEGRATION OCH SEGREGATION I BOSTADSOMRÅDEN

Liberalerna i Motala vill

- att Bostadsstiftelsen Platens bostadssociala insatser fortsätter att vara omfattande i miljonprogramområdena*
- att samverkan mellan kommunen, Bostadsstiftelsen Platen, ideella föreningar och polisen ytterligare stärks*
- att fler boendeformer blandas, särskilt i miljonprogramområdena*
- att Bostadsstiftelsen Platen tillåts sälja ett större antal lägenheter*

Motala kommun har de senaste åren ökat sitt invånarantal betydligt genom att många invandrare valt att flytta till Motala. Man har på det sättet fyllt Bostadsstiftelsen Platens vakanta lägenheter i främst miljonprogramområdena Ekön, Motala Väster och Charlottenborg.

Under den senaste mandatperioden har framförallt Bostadsstiftelsen Platen tagit ett stort ansvar i integrationsarbetet genom att mångdubbla anslaget. Även kommunen satsar stora resurser på integrationsarbetet. Kommunen har även uppdaterat medborgarlöftet med polisen som fokuserar sitt arbetet särskilt på dessa tre stadsdelar. Charlottenborg 3.0 ingår i löftet. I det fokuserar man på även på att många ideella föreningar är också involverade i integrationsarbetet, inte minst idrottsföreningar. Samverkan mellan parterna sker inom ramen för Bråmo. Detta sammantaget gör att det bedrivs ett kraftfullt arbetet på integrationsområdet.

Liberalerna anser att vi måste värna om det goda integrationsarbete som görs i kommunen av olika parter. Det förebyggande arbetet är avgörande för att inte parallellsamhällen ska etableras.

Motala kommuns bostadssituation

I och med industrins starka expansion under 1960- och 1970-tal byggdes det mer än 4.000 lägenheter i flerbostadshus under denna tid, företrädesvis hyresrätter. Samtidigt byggdes det ett stort antal bostäder i egna hem. Detta har inneburit att Motala kommun har en stor andel av hyreslägenheter och egna hem men brist på andra upplåtelseformer, t ex bostadsrättsföreningar. Liberalerna vill verka för att fler boendeformer t.ex. bostadsrätter, kooperativa hyresrätter och ägarlägenheter också prioriteras i kombination med villor och hyresrätter.

Tack vare att nybyggnationen har kommit igång i kommunen under den senaste mandatperioden, så lösgör det en hel del äldre och därmed billigare lägenheter som ungdomar kan hyra.

Den inriktning som samhället har, att människor ska bo kvar och även vårdas i sina hem så länge som möjligt, innebär stort behov av att tillgängliggöra flerfamiljshusen. Installation av hissar är dock kostnadskrävande och går endast till mindre del att finansiera via ett högre hyresuttag. Fastighetsägare måste i första hand själva genom omstrukturering av fastighetsbestånden skapa ekonomiska förutsättningar till detta. Statliga stödåtgärder kan eventuellt behövas för att inte det övriga hyreskollektivet ska drabbas.

Allmännyttan

Liberalerna vill verka för ett starkt och socialt inriktat allmännyttigt bostadsföretag i Motala. Denna allmännytta bör ha en lagom storlek för orten och en lagom stor marknadsandel. De

nyckeltal som ofta anges är att ett lagom stort allmännyttigt bostadsföretag inte bör ha en marknadsandel större än 50% eller ha en storlek av knappt 10 % av befolkningen. Båda dessa parametrar ger då resultatet att Bostadsstiftelsen Platen inte bör ha mer än ca 4000 lägenheter. En försäljning av ca 1700 lägenheter till en eller ett par större fastighetsägare ger inte bara en betydande kapitalinkomst, utan Motala får också nya aktörer som skulle kunna bygga fler fastigheter och skulle därigenom också kunna medverka till att ytterligare utveckla Motala.

NÄRINGSLIV

Liberalerna vill

- att kommunens service mot företagen förbättras ytterligare
- att särskilda utbildningar inom försäljning och marknadsföring anordnas för företag
- att utbildningar anordnas för företag i upphandlingsteknik
- att kommunen aktivt verkar för etablering av statliga och regionala myndigheter i kommunen
- att en s.k. inkubatorverksamhet i en kreativ miljö startas av Tillväxt Motala i en av de mindre orterna

Motala är numera en småföretagarkommun och därmed är näringslivet inte lika känsligt vid konjunktursvängningar, där kommunen tidigare präglades av ett fåtal större arbetsgivare som vid marknadens upp- och nergångar tydligt gav avtryck och effekt på sysselsättningsgraden. I dag erfordras nya angreppssätt för att förbättra det lokala näringslivet, där förståelse för nyföretagaranda och uppmuntran till entreprenörskap är av stor vikt. Kommunen har ett stort ansvar att erbjuda ett brett spektrum av utbildningsplatser och motivera till högre studier. Kommunen ska också verka för fler yrkesutbildningar som är riktade mot bristyrken där näringsliv i dagsläget har svårt att rekrytera rätt kompetenser. Sysselsättningsgraden bland ungdomar i kommunen kan genom ett större utbud av yrkesutbildningar förbättras.

Tillväxt Motala är motorn

Tillväxt Motala är ett kraftfullt verktyg att stödja och utveckla näringslivet i Motala. Särskilt utbildningar inom försäljning, marknadsföring och marknadsundersökning anser vi måste kunna erbjudas företagen i kommunen. Detta mot bakgrund av att många företag, som tidigare har varit underleverantörer till större företag, nu själva behöver marknadsföra sig mot slutkundsmarknaden för att få avsättning för sina produkter.

Kommunen har under de senaste åren fått en allt smidigare och snabbare handläggning av myndighetsbesluten. Men det återstår en hel del att göra. De kommunala myndigheterna och dess personal behöver genomsyras utav en vilja att både göra rätt och hjälpa till. Där det vid kontakt med företagare framgår att kommunal personal inser behovet av småföretagande och dess möjlighet till skapande av arbetstillfällen och skatteintäkter. Vikten av den enskilde kommunala tjänstemannens arbete för ökad företagsamhet får inte underskattas, där tydlig kommunicerad förståelse för myndigheternas inverkan samt samspel med företagare inger förtroende för besluten som fattas. De kommunala instanserna behöver arbeta med tydligt servicefokus, där korta svarstider och hög tillgänglighet som kommunal kontaktperson bör vara ledorden. Ska Motala kommun attrahera fler företagsetableringar och uppmuntra till entreprenörskap måste handläggningstider och svarsfrekvenser förbättras – för överhängande risk finns annars att verksamheter förläggs eller flyttas till andra kommuner.

Kommunal upphandling

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det viktigt att om möjligt upphandla från lokala företag. Kommunens upphandlingar av varor och tjänster måste utformas på ett sådant sätt att även mindre lokala företag kan ha möjlighet att delta. Kommunen bör även anordna utbildningar för företag i upphandlingsteknik.

Företagsetableringar

Kommunen ska även aktivt verka för företagsetableringar i Motala och behöver identifiera vilka möjligheter som finns och vilka resurser kommunen behöver utveckla.

I kommunen finns lojal och kunnig arbetskraft samt lediga och ändamålsenliga lokaler till bra hyresnivåer. Motala har radikalt fått förbättrade kommunikationer med ny riksväg 50 genom Motala, där numera förbipasserande över Skepparpinan ges möjlighet att verkligen se och ta in "Östergötlands sjöstad". Motala har även fått en attraktivare kommunikationsmöjlighet genom tät pendeltågstrafik med dubbelspåret mellan Motala och Mjölby. Utöver detta har Motala goda möjligheter att i större utsträckning marknadsföra och nyttja det faktum att kommunen ligger nära den demografiska mittpunkten i Sverige.

Tomter för näringslivets behov av mark ska tillgodoses i Motala och Borensberg, samt även i andra tätorter vid behov.

Vi vill förbättra kontakterna med Linköpings universitet med målsättningen att viss akademisk utbildning ska kunna förläggas till Motala, t ex Tema Vatten.

Stockholm lika viktigt som Bryssel

Flera statliga och regionala verksamheter har under senare år avvecklat sina verksamheter i Motala. Kommunen måste därför intensifiera arbetet med att få statliga och regionala myndigheter att åter etablera sig i Motala. Det är minst lika viktigt att kommunen har goda kontakter med de olika departementen och andra statliga verksamheter i Stockholm som med EU i Bryssel. Försvarsmaktens verksamhet i Kvarn har dock expanderat under senare år.

BESÖKSNÄRING

Besöksnäringen är en av de snabbast växande branscherna i världen och får därmed en allt större ekonomisk betydelse för vår samhällsutveckling. Rätt utnyttjad, så utgör den en ett viktigt komplement till industri- och tjänstesektorerna. Detta gäller framför allt i de områden och orter där många industrier försvunnit.

Liberalerna i Motala vill

- att besöksnäringen får konkretiserade och mätbara mål samt utgör en del av kommunens resultatmål.
- att Motala blir ett attraktivt besöksmål med Lalandia, ny simhall och Luxor Center som ett kluster av fritidsaktiviteter tillsammans med Varamobaden
- att utgrävningarna vid Motala ström ska synliggöras via en lokal utställning
- att en ny busslinje trafikerar Resecentrum-Varamobaden med lämpliga hållplatser.
- att besöksnäringen samordnas i västra länsdelen
- att antalet gästbåtplatser i hamnen ska utökas
- att marknadsföringen av kommunen intensifieras vid Resecentrum, rastplatsen vid Kungs Norrby och vid infarterna till Motala

Etableringen av Lalandia

Lalandias planerade etablering i Motala kommer att på ett avgörande sätt förändra och förstärka besöksnäringen i Motala och även i hela regionen. Lalandia beräknas få ca 650.000 besökare per år, ha stugområden på fyra platser med sammanlagt ca 550 stugor. I anslutning till Lalandias anläggning kommer kommunens nya simhall med en 50-metersbassäng att anläggas. I Luxor Center kommer kompletterande idrottsanläggningar att finnas, förutom hotell, vandrarhem, men även butiker och skola.

Den upprustning som påbörjades för drygt tio år sedan i Varamobaden bör nu slutföras, så att Varamobaden blir Sveriges mest attraktiva insjöbad. Sandstranden är det centrala i Varamobaden och den behöver breddas för att behålla sin attraktivitet och kapacitet. En ny campingplats och ställplats bör anläggas i närheten av Varamobaden.

Allt detta sammantaget kommer att utgöra ett kraftfullt kluster när det gäller besöksnäringen i Motala.

Göta kanal ett starkt varumärke

Göta kanal är ett av Sveriges starkaste varumärken. Inom kommunen har vi en rad välkända landmärken längs kanalen, såsom hamnen med kanalbolagets huvudkontor, Motormuseet, Baltzar von Platens grav, Gamla Motala Verkstad-området, Borenhults slussar, Göta hotell och akvedukten. Dessa kan utvecklas ytterligare i samverkan mellan kommunen, kanalbolaget och näringslivet.

Utveckla radiomuseet

Sveriges rundradiomuseum bör utvecklas tillsammans med ideella föreningar och privata entreprenörer.

Turistbyrån

Turistbyrån bör ha god tillgänglighet, en lättnavigerad hemsida och kompletteras med flera InfoPoints på olika platser i kommunen. Turistbyråns samarbete bör ytterligare utvecklas med kända besöksmål som Medevi brunn, Övralid, Motormuseet i hamnen, Porslinsmuseet i Godegård, Charlottenborgs slott, Ulvåsa slott, Birgittas udde m fl. Även kyrkobyggnaderna från medeltid till nutid bör uppmärksammas ytterligare, liksom griftegården i Motala, som många anser är en av de vackraste kyrkogårdarna i Sverige. Vi anser att turistinformationen bör samordnas i hela västra Östergötland, inte minst inför Lalandias etablering. Besöksnäringen bör inriktas klimatsmart.

Ett rundturståg skulle kunna gå mellan p-platserna i Varamobaden och strandområdet för att ytterligare avlasta trycket på parkerade bilar närmast stranden.

Synliggör de arkeologiska fynden

I samband med grävningsarbeten till dubbelspåret genomfördes arkeologiska utgrävningar, där det har gjorts intressanta fynd som är upp till 8 000 år gamla. Vi vill att det görs en lokal permanent utställning om dessa fynd för att belysa stadens äldre historia.

Samarbetet med de kommuner som omger Sveriges näst största sjö borde öka. Gemensamt kan de marknadsföra Vättern som är ett starkt varumärke på kontinenten. Turistchartertrafiken till flygplatsen i Jönköping har en stor potential att utvecklas. Genom att erbjuda olika temapaketer kan ökningen komma alla delar kring Vättern till del.

Turistväg

Gamla riksvägen 50 från Ödeshög till Motala bör skyltas som turistväg med bruna skyltar. Trafikverket har gjort en förstudie i samband med att den nya riksvägen drogs via Skänninge och Mjölby. Men sedan har inget hänt. En turistväg i området är motiverad med tanke på den stora mängd av natur- och kulturhistoriska värden som finns på en relativt liten yta.

Förstärk entréerna

Motala centralstation (resecentrum) är en viktig entré för turister som kommer med tåg och buss. Därför är det viktigt med information om hur man tar sig vidare med kollektiva färdmedel till olika turistmål som Varamobaden, hamnen, Gamla MV-området, Borenhults slussar mm. Även marknadsföring av kommunens turistutbud är viktigt att synliggöra i och vid stationen.

Andra viktiga platser att marknadsföra kommunen på är vid rastplatsen Kungs Norrby vid akvedukten längs rv 34, vid infarterna av rv 50, lv 990 (gamla rv 32) och även Linköpingsvägen, d.v.s. infarten från Fornåsa.

Upplåt ett fritt nät (på Internet) för allmänheten vid särskilda arrangemang som Vätternrundan, Tjevvättern och Folkracefestivalen. Låt ungdomar få surfa fritt, när vi har musikfestivaler och

använd detta som ett konkurrensmedel.

Natur

Utnyttja kommunens samlade kunskap för att stärka eko-turismen inom kommunen hela geografiska område.

SAMHÄLLSBYGGNAD

Liberalerna i Motala vill

- att centrum i Motala fortsätter att förtätas med fler bostadshus, p-hus och kommersiella lokaler
- att centrummiljön utvecklas i övrigt tillsammans med fastighetsägare och näringsidkare
- att området mellan centralstationen och centrum ska utvecklas till en spännande och attraktiv entréstad
- att höga krav ställs på arkitektur och gestaltning
- att de sjönära områdena Bromma, Kärsby och Djurkälla utvecklas till attraktiva boendeyråden
- att byggnation av bostäder sker kontinuerligt i Borensberg
- att kommunen ser positivt på att bostäder byggs på landsbygden
- att en procent av kommunens hela investeringsbudget anslås till konstnärlig utsmyckning

Motala har ett naturskönt läge med goda förutsättningar att skapa byggande med unika och ofta sjönära kvaliteter. Att bygga "riktig stad" där arkitekturens stora betydelse för att öka attraktiviteten såväl som fastighetsvärden tas tillvara är idag centrala inslag för att kunna hävda sig i konkurrensen med andra utvecklingsorter.

Knyt ihop stadsdelar

Motala centralstation ska anknytas till centrum och hamnen, för att återskapa sambanden mellan stadsdelarna. Kvarteret Linden bör kompletteras med bostäder så att det blir ett sammanhållet kvarter med ett högt och markerat landmärke. Kvarteret kan expandera mot Vadstenavägen. Den befintliga varuhallen kan därmed byggas in så att fasaden harmonierar med byggnaden på andra sidan Vadstenavägen.

Kv Ingenjören bör också kompletteras med nya bostäder enligt gällande detaljplan. Även området öster om bangården bör kunna bli ett attraktivt bostadsområde om man bygger på höjden, med utblickar över Göta kanal, Motala ström och hamnområdet.

Enkelt att parkera i centrum

Liberalerna vill vidareutveckla centrummiljön och stärka centrumhandeln, vilket ska göras tillsammans med fastighetsägare, näringsidkare och en "centrumledare". Det ska vara enkelt att parkera i centrum med swish, betalkort och appar. Vi vill även förtäta centrum. Det finns fortfarande flera tomter som skulle kunna bebyggas i centrum.

Den förtätning av centrum som har påbörjats bör fortsätta. T ex i kv Bagaren, dvs på platsen för den gamla bussterminalen mitt emot Folket hus skulle man kunna bygga ett parkeringshus i kombination med bostäder. Kv Prinsen, Lotsen, Seglaren, Kyrkoherden och Telegrafan är kvarter som bör bebyggas under kommande mandatperioder.

Ett inbjudande torg och hamnområde

Andra viktiga delar att utveckla i Motala centrum är Stora torget, Stadsparken, Vätterpromenaden och hamnområdet.

Stora torget måste få en mer inbjudande miljö med mer grönska och vatten i den västra delen och permanenta byggnader på den östra sidan. Dessa skulle kunna användas som restauranger under sommartid och försäljningsställen för torghandlare under vintertid.

Stadsparkens omfattande trädkronor bör glesas ut för att få fler utblickar mot vattnet. Även träden längs Vätterpromenaden bör glesas ut för att förbättra utsikten, inte minst för de boende i området. Hamnplanen närmast gästhamnen bör utformas så att den blir mer inbjudande. Nya bryggor bör anläggas utanför de befintliga bryggorna, för att möta det växande behovet för övernattnings av gästande båtar på Göta kanal.

Viktiga stadsdelscentra

Stadsdelscentra i exempelvis Charlottenborg, Ekön, Lyckorna, Väster och Verkstadstorget är viktiga och vi ser gärna att utbudet av butiker och näringsställen utvecklas vid dessa. Kommunen bör också ha en ambition att förlägga vissa kommunala verksamheter i några av dessa centra, särskilt sådana som riktar sig till de boende i området. Vi vill även förtäta stadsdelscentra där det är möjligt. Även Hökartorget bör byggas om så att det blir mer inbjudande. De utökade sociala åtgärder som har gjorts under innevarande mandatperiod måste fortsätta för att förbättra integrationen i de olika bostadsområdena. I detta arbete är Bostadsstiftelsen Platen en mycket viktig aktör.

Flera utvecklingsområden

Södra stranden av Motalaviken har börjat bebyggas och det bör tillkomma ny bebyggelse såväl söder som norr om de befintliga höghusen, så man får en sammanhängande stadsdel. Gamla bryggeriet på Kvarnön och området vid Aspska villan bör bebyggas under mandatperioden. Det är viktigt att Aspska villan behålls då den har ett stort kulturhistoriskt värde. Det är miljöer som är spännande att omvandla till attraktiva bostadsområden.

Motala har ett unikt läge med stora möjligheter till boende nära vatten. Ett mycket attraktivt område är längs Göra kanal mellan Gamla Motala Verkstad och centrum, som Alliansen i Motala har lanserat som Kanalstaden. De första byggnationerna i det området bör komma till stånd under nästa mandatperiod.

Det är positivt att Bråstorp etapp 3 kommer att planläggas för att rymma över tusen bostäder med blandad bebyggelse och upplåtelseformer.

Liberalerna anser att kommunen ska sträva efter att det finns flera olika boendeformer för att få en mångfald av utbudet. T ex hyres- och bostadsrätter, ägarlägenheter, kooperativa lägenheter, villor och radhus är några exempel.

Det behövs byggas fler radhus i enplan då det efterfrågas av många äldre personer som har lämnat en större villa.

Dagvattnet ska i möjligaste mån omhändertas lokalt för att minska miljöbelastningen av sjöar och vattendrag. Detta bör prövas i all nybyggnation.

Blandad bebyggelse i Borensberg

I Borensberg måste det snarast byggas ytterligare flerbostadshus i centrala lägen då efterfrågan på lägenheter är stor. På så sätt frigörs villor för barnfamiljer. Hamnområdet bör kunna utvecklas till ett attraktivt boende i en spännande miljö. Bråta hagar kommer att bli nästa stora bostadsområde i Borensberg som kommer att exploateras under nästa mandatperiod. Området bör även inrymma ett nytt äldreboende liksom en förskola. Området mellan Borensberg och Sångarhem är intressant för bostadsbebyggelse, med vacker utblick mot Motala ström och Göta kanal. Kommunen äger mark i södra delen av samhället som bör bebyggas. Det är viktigt att kommunen gör markinköp i Borensberg för att säkerställa en framtida expansion av bostäder.

Nu när vi har fått en ny sträckning av rv 34 öppnar det upp för att binda ihop Motala och Borensberg med en tätare bebyggelse på vissa platser längs den gamla vägen. Området har vackra utblickar mot Boren som gör området mycket attraktivt för bostäder.

Villatomter i hela kommunen

Villatomter ska alltid finnas tillgängliga i Motala, Borensberg och även i de övriga mindre tätorterna. Vi ser nu att flera nya bostäder byggs på landsbygden, vilket är mycket positivt. Den inventering av tomma hus som kommunen har genomfört bör tillföra att många befintliga hus rustas upp och återigen kommer till användning som bostäder.

På landsbygden vill vi stimulera till byggnation av villor i attraktiva miljöer. Det kan göras i s k LIS-områden (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Detta ges möjlighet i den nya översiktsplanen. Ett LIS-område som kommunen bör titta på först är vid Höksjön nära Godegårds samhälle.

Vi vill väcka tankar att tillåta ett ”fribyggnadsområde”. Där ska ges stort utrymme för experimentell byggnation, med ett minimum av restriktioner.

Båtplatser ska alltid kunna erbjudas Motalabor, inflyttare och även boende i andra kommuner. Antalet båtplatser måste därför öka i Motala och Borensberg.

Ökad plankapaciteten

Plankapaciteten har ökat och omsättningen av planarkitekter har minskat, vilket har gjort att ett stort antal detaljplaner har tagits fram under den senaste mandatperiod. Många byggprojekt har nu kommit igång, vilket ger goda förutsättningar för en ökad befolkning i kommunen under de kommande åren.

Genom att tydliggöra värdet som finns i ökad användning av geografisk information och att tillämpa bättre kartteknik via kommunens GIS-plattform skulle vi kunna visualisera processerna geografiskt och göra dem mer tillgängliga och lättare att förstå för medborgarna både i utställningar och i den digitala arenan på webben. En digital planprocess som nu är införd innebär i praktiken att den information som behövs i alla delar av processen är digitalt tillgänglig och användbar för alla intressenter. Det är också viktigt att digitalisera gamla detaljplaner för att öka tillgängligheten ytterligare.

Entréerna viktiga

Att entréerna till tätorterna är utformade på ett tilltalande och välkomnande sätt är viktigt. Det gäller oavsett om man kommer med bil, tåg, buss, flyg eller båt.

Gaturummet längs den gamla genomfarten i centrala Motala håller på att återställas till en stadsmässig gestaltning vad gäller skyltning och belysning. Längs den gamla genomfarten bör det ske DNA-projektet genomföras i din helhet, som speglar Motalas utveckling från forntid till nutid.

Förbättrad tillgänglighet

Vi anser att kommunen även i fortsättningen måste bevaka att tillgängligheten för alla är god i det offentliga rummet och att den även förbättras till privata fastigheter och butiker. Det är viktigt att de kommunala toaletterna håller en hög hygienisk standard och har god tillgänglighet.

Liberalerna anser att underhållet av kommunens gator och gång- och cykelvägar måste fortsätta på den nuvarande nivån för att säkerställa en god framkomlighet för såväl bilister som cyklister och fotgängare.

Hälften av bostäderna i de områden som idag är utsatta bör bestå av ägda boendeformer 2030. De som har minst i plånboken är ofta de som ofta har den dyrare boendeformen – hyresrätten. Utmärkande för utsatta och särskilt utsatta områden är bristen på privatägda bostäder. Det gör att de som vill äga sitt boende ofta lämnar området, samtidigt som boendekostnaden i allmänhet blir högre för dem som bor i utsatta områden. Genom ombildningar och nyproduktion kan andelen

som äger sitt boende öka. Ett väl avvägt mål i flera områden skulle kunna vara att andelen hyresrätter inom en tioårsperiod ska minska till hälften av bostadsbeståndet. Genom ökat ägande förstärker vi varje boendes ansvar och deltagande i sitt område – samtidigt som det skapas förutsättningar för människor i olika delar av livet, och i olika livssituationer, att bo i utsatta områden.

Tillåt fastighetsdelning vid ombildning. En enskild huskropp som delar samma fastighet med andra hus ska kunna ombildas. Att ombilda i utsatta områden är det snabbaste sättet att ge de som bor där möjligheter att äga sitt boende och det skapar samtidigt en bättre blandning av boendeformer i områden där hyresrätten idag dominerar. Därför vill vi att det ska bli lättare att ombilda sin hyresrätt till ett ägt boende.

Konstnärlig gestaltning

Möjligheterna till offentlig utsmyckning bör tas tillvara i högre utsträckning än hittills. Vi anser att en procent bör baseras på kommunens hela investeringsbudget, vilket innebär att konstnärlig gestaltning kan ske inte bara i större byggnadsprojekt utan även i offentliga miljöer.

Upprustning av den offentliga miljön

Under den senaste mandatperioden har särskilda medel avsatta för att rusta upp den offentliga miljön i centrala Motala. Detta bör fortsätta även under nästa mandatperiod. Bl a följande miljöer bör åtgärdas: Nedre Rådhusparken, Drottningtorget nedanför trappan till Utsiktsparken, ytan utanför biografen och Utsiktsparken. Järnvägsparken bör få belysning för att öka tryggheten vid stationsområdet.

Även i de mindre tätorterna bör kommunen rusta upp de allmänna ytorna. Skötseln av dessa ytor och blommor skulle kunna läggas ut på lokala entreprenörer och på det lokala föreningslivet, som på sätt skulle kunna få ökade intäkter.

Värna grönområdena

Grönområdena i centrala Motala måste värnas. De är viktiga inslag i tätorten. Människan mår bra av grönområden mellan olika bostadsområden.

VATTEN OCH AVFALL

Liberalerna i Motala vill

- att förnysetakten av ledningsnätet ökar till 1,0 %/år*
- att insamling av matavfall ökar*
- att matsvinnet ska minskas på skolor och vårdboenden*
- att återbruk av ökar ytterligare*

Förnysetakten på vatten- och avloppsledningarna bör öka. Branschens rekommendation är att minst 0,7 % av ledningsnätet byts ut årligen. Det innebär en förnysetakt på 140 år. Vi anser att målet bör öka till 1,0 % i slutet av mandatperioden. Detta för att beta av underhållsberget i en högre takt. Det är viktigt att nya metoder och rön används vid reningsverket så att vattenkvalitén ständigt förbättras.

Övergången till hushållsnära insamlingar av hushållsavfall förutsätts innebära att avfallet sorteras bättre och att därmed rätt fraktion hamnar på rätt plats. Informationen om den Gröna påsen bör fortsätta så att en ännu större andel av hushållen använder den och slänger rätt avfall i den. Insamlingen av matavfall på de kommunala enheterna och även hos de privata restaurangerna måste förbättras. Matsvinnet i de kommunala verksamheterna måste minska. Målsättningen måste vara att bryta den ökande trenden av avfall per capita. Flerfackssoptunnor bör införas även hos företagen. Återbruk bör ske i ännu större utsträckning. Där kan den nya återvinningscentralen på Tuddarp spela en avgörande roll, tillsammans med de organisationer som redan nu tar emot begagnade varor till försäljning.

DIGITALISERING

Liberalerna i Motala vill

- med hjälp av digitala verktyg och öppna data utveckla och effektivisera samhället för och av medborgarna själva. Crowdsourcing är en i Motala ännu ganska outforskat område.
- genom en ökad samverkan och utvecklat datautbyte förbättra det digitala samarbetet i länet.
- att det sker en kartläggning och katalogisering av de mest nyttiga digitala data- och informationsmängderna.
- skapa digitala innovationsprojekt som bidrar till ny kunskap och lokala arbetstillfällen.
- att den nya tekniken effektiviserar och frigör resurser till kommunens kärnverksamhet.
- genom en öppen förvaltning skapa förutsättning för dialog och delaktighet.

Digitalt stöd inom offentlig verksamhet

Med digitalt stöd inom offentlig verksamhet avses att med hjälp av IT utveckla och effektivisera kommunens verksamheter (e-förvaltning). Möjlighet till digital bygglovsansökan kvällstid med förhandsbesked är ett exempel på tillämpning av e-tjänster och kommunal data som kan underlätta både för medborgare, företag och kommunal förvaltning, samt spara tid och resurser. Vi liberaler vet att effektivt klimatanpassningsarbete är fullständigt beroende av tillgång till bra data och en digital samhällsbyggnadsprocess. Nationella och europeiska standarder behöver implementeras. ***Det ska vara lika enkelt att utbyta data som att ladda mobiltelefonen!***

e-förvaltning ger högre kvalitet och ökar effektiviteten i verksamheten

Verksamhetsutveckling med IT-stöd och kompetenshöjande åtgärder ger förutsättningar för kommunal digital förvaltning. IT ska användas som ett strategiskt verktyg och bidra till att verksamheter utvecklas, kvalitetssäkras och att kommunens resurser utnyttjas mer effektivt. Den nya tekniken ger ökade möjligheter till effektiviseringar och rationaliseringar i den kommunala förvaltningen. Frigjorda resurser kan användas i respektive organisations kärnverksamhet, till exempel vård, skola och omsorg.

Öppen förvaltning stödjer innovation och delaktighet

Offentlig information ska finnas tillgänglig digitalt, det skapar möjligheter för företag och organisationer att skapa innovativa tjänster.

I ett demokratiskt samhälle får allmänheten insyn i den kommunala verksamheten, vilket skapar förutsättning för dialog och delaktighet.

Bredbandsutbyggnad på landsbygden

Tack vare att kommunen har anställt en CDO som samordnar all digitalisering i kommunen och som har gjort upp en plan, har kommunen erhållit stora belopp av staten för bredbandsutbyggnad. Detta tillsammans med kommunala medel har digitaliseringen på landsbygden tagit fart. Målsättningen att vi ska hålla en hög takt under den kommande mandatperioden.

Bredband på äldreboenden

Allt fler äldre på våra särskilda boenden efterfrågar i allt högre utsträckning bredbandsuppkopplingar. Detta bör lösas av kommunen så snart som möjligt.

KOMMUNIKATIONER

Liberalerna i Motala vill

- att beläggningsunderhållet på kommunens gator permanentas på en hög nivå för att undvika kapitalförstöring
- att länken mellan trafikplatsen vid Södra Freberga och lv 990 (gamla rv 32) byggs snarast
- att de sk Rudakurvorna på rv 34 rätas öster om Borensberg.
- att Evertsbyvägen förbättras för att avlasta Metallvägen från tung trafik.
- att en ombyggnad av länsväg 211 mellan Borensberg och Kvarn sker så snart som möjligt.
- att en cykelväg omgående ska byggas till Nykyrka samhälle
- att ett triangelspår byggs i Mjölby för att nå Linköping på 30 minuter med pendeltåget
- att ett tågstopp införs i Gränslandet för att nå Motala på 11 mot idag 45 minuter
- att bredband med hög kapacitet till rimliga anslutningsavgifter når så många hushåll som möjligt

Under mandatperioden 2011-2014 har de stora infrastrukturprojekten Ny rv 50 Mjölby-Motala inklusive bro över Skepparpinan och dubbelspåret Mjölby-Motala färdigställts. Även stationsområdet har omvandlats till ett nav för kollektivtrafiken i kommunen. Arbetet med omvandlingen av den nuvarande genomfarten till mer normala stadsgator har inletts.

Efter dessa mer spektakulära infrastrukturprojekt finns det ett antal betydligt mindre, men ändå viktiga, förbättringar som bör komma till utförande under de närmaste åren för att trafiksystemen på väg och järnväg ska kunna nyttjas optimalt.

Liberalerna anser att beläggningsunderhållet på kommunens gator, trottoarer och cykelvägar måste behållas på minst den nuvarande nivån för att minska det eftersläpande underhållsberget. Detta för att säkra en god framkomlighet och därmed minimera personskador och på fordon.

Länk mellan Södra Freberga och lv 990

Ett av de mest angelägna projekten är att bygga länken mellan trafikplatsen vid Södra Freberga och länsväg 990, (gamla rv 32). Detta för att den nya rv 50 ska kunna nyttjas optimalt. Så länge denna länk inte är byggd kvarstår problemen med alltför mycket tung trafik på Sveavägen och på länsväg 990 till Skänninge. Detta för att det inte finns någon naturlig och trafiksäker koppling mellan Svensk plaståtervinning och övriga industrier i Charlottenborg och Holm till den nya rv 50.

Förbättra Evertsbyvägen

Evertsbyvägen (även kallad Kolmetorpsvägen) fungerar som en genväg mellan riksvägarna 50 och 34. Den tunga trafiken ökar ständigt på vägen och därför bör den byggas om, rätas och därmed göras mer trafiksäker. Den skulle därmed ytterligare kunna avlasta Metallvägen som får alltmer trafik. En ny utfart från Bergsätters industriområde till Evertsbyvägen bör anläggas för att öka tillgängligheten till industriområdet.

Räta kurvorna på lv 211

Ett annat angeläget projekt är en radikal ombyggnad av lv 211 mellan Borensberg och Kvarn. Framförallt den södra delen fram till Olivehults väggors är extremt krokig. Trafiken ökar på vägen då verksamheterna vid försvarsmaktens anläggningar på Kvarn byggs ut och är därmed en av kommunens största arbetsplatser.

Bygg bort Rudakurvorna

Rv 34 är den viktigaste vägen mellan Motala och centrala Östergötland. För att ytterligare öka framkomligheten på sträckan Borensberg-Linköping bör delen vid de s.k. Rudakurvorna få en sydligare och genare sträckning.

Rondell på rv 34

En rondell bör anläggas i korsningen Metallvägen/Linjegatan/Östermalmsgatan. Trafiken är intensiv från samtliga gator. Framkomligheten skulle underlättas om en rondell anläggs i denna korsning.

Genaste vägen

Lv 1050 mellan Motala och Stora Sjögestad bör förbättras då den är den genaste och snabbaste vägen mellan Motala och Linköping. En alternativ sträckning via Österstad och Brunneby bör övervägas, då detta är den kortaste vägen mellan Motala och Linköping.

Utbyggd rv 50

Planerna på att bredda rv 50 till en 2+1-väg på sträckan Nykyrka-Medevi får inte ytterligare försenas. Även planerna på en ny sträckning på delen Medevi-Brattebrobacke måste genomföras enligt planerna, då trafiken ökar hela tiden på den smala och krokiga riksvägen.

Bättre tåganslutningar

Liberalerna vill verka för att tågresenärerna får bättre resmöjligheter genom att X2000 gör tätare uppehåll på stambanorna vid stationerna i Mjölby och Hallsberg. Vi vill även i framtiden införa pendeltågstrafik till Hallsberg/Örebro varannan timma från Motala. Därmed skulle vi få en tur per timma till Hallsberg, då Tåg i Bergslagen via sin operatör SJ redan idag trafikerar sträckan varannan timme.

Cykelvägar

Cykelvägen Motala-Vadstena kommer snart att färdigställas och vi anser att en enklare dragning av cykelvägen bör även ske via Jerusalemsbadet för att få en gen, trafiksäker och vacker cykelväg. Det är också viktigt att delen Motala-Nykyrka får en cykelväg. Särskilt delen Lemundakorset-Nykyrka där en alternativ cykelväg saknas. Även cykelvägar i mindre orter som t ex i Tjällmo och Godegård mellan samhällena och idrottsplatserna bör byggas, liksom mellan samhället i Nykyrka och affären för att höja trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna. En cykelväg bör byggas mellan Borensberg och Sågarhem, då många barn och ungdomar cyklar den sträckan till och från skolan.

Tågstopp i Tylöskog/Gränslandet/Godegård och Fågelsta

För att kommunikationsmässigt få en rundare kommun är det angeläget med ett tågstopp i Godegård. Tidsmässigt bör det finnas ett utrymme som medger att samtliga turer, ca 14 under vardagar och något färre under veckosluten, kan stanna på orten. Godegårdsborna skulle då

kunna nå Motala på 11 minuter, vilket är jämförbart med stadslinjernas tider ut till ändhållplatserna i Motala. För högstadie- och gymnasieelever från Godegård med omnejd skulle ett tågstopp avsevärt förkorta restiden till Motala. Även för grundskolebarn i Motala som vill välja att gå i Godegårds skola är ett tågstopp angeläget. Då det saknas kollektivtrafik norr om Godegård skulle ett tågstopp i Godegård innebära en radikal förbättring för kommunikationerna mot Närke för den norra kommundelen. I Fågelsta är en pendeltågstation förberedd vid dubbelspårsutbyggnaden och den bör kompletteras med plattformar mm för att möjliggöra tågstopp.

Förbättrade tågförbindelser

Ett s.k. triangelspår anser vi bör byggas i Mjölby. På så sätt skulle vissa tåg kunna gå direkt till Linköping och kunna nå residensstaden på mindre än 30 minuter och Norrköping på 60 minuter. Dubbelspår hela sträckan Mjölby-Hallsberg bör färdigställas så snart som möjligt och det möjliggör att man kan nå Örebro på 1 timme från Motala. Stockholm skulle man kunna nå redan nu på 2 timmar om direkttåg införs via Hallsberg. Motala är den största orten inom en radie på 300 km från Stockholm som ännu inte har direkttåg till huvudstaden.

Asfaltera grusvägarna

Kommunen bör aktivt bearbeta Trafikverket att belägga de återstående statliga grusvägarna i kommunen. De längsta sträckorna finns i den norra delen av kommundelen, men fler kortare sträckor återfinns även vid Fivelstad i den södra delen av kommunen.

Enskilda vägar

De ca 100 vägsamfälligheterna inom kommunen är viktiga att de sköts och underhålls på ett bra sätt så att kommunikationerna fungerar längst ut i vägnätet. Alliansen Motala har under förra mandatperioden ökat det kommunala bidraget från 10 till 15 %, vilket bör bibehållas.

Ny länsväg

Lv 919 (f d rv 50) på delen Södra Freberga-Ödeshög bör omvandlas till en primär länsväg, förslagsvis med nummer 208, och bör även få status som nationell turistväg. En tydlig och konsekvent skyltning till alla sevärdheter längs hela sträckan bör genomföras.

Digital infrastruktur ökar i betydelse

Digital infrastruktur är minst lika viktig som fysisk infrastruktur för framtidens hållbara informationssamhälle. Ett fungerande bredband med hög kapacitet är idag en nödvändighet för att kommunala verksamheter och företag ska fungera rationellt och kostnadseffektivt. Kommunens konkurrenskraft ökar med ett utbyggt fibernät, vilket underlättar möjligheter för nya jobb, för utbildning och för arbete på distans – oavsett var företagen bedriver sin verksamhet i kommunen eller var den arbetande vill bosätta sig. Även privatpersoner efterfrågar bredband med hög kapacitet i allt högre utsträckning för att kunna ta del av dagens nya digitala möjligheter. Detta gäller inte minst på landsbygden, där det fortfarande återstår mycket att göra.

Under kommande mandatperiod måste den kraftfulla utbyggnad som har inletts fullföljas av fiberbaserat bredband och en förutsättning är tydliga mål, bra medborgarinformation, bra dialog med berörda markägare i god tid, samt att ett gott samarbete sker mellan kommunen och olika lokala aktörer som Borenet och Utsikt.

Ambitionen måste vara att kommunen tar fram en egen Kommunal Digital Agenda (KDA) med en ambitionsnivå i klass med de mest framgångsrika kommunerna i landet. Då skulle alla Motalabor, företag och alla fritidshusägare, kunna få tillgång till fiberbredband inom några få år.

KOLLEKTIVTRAFIK

Liberalerna i Motala vill

- att Närtrafiken utvecklas ytterligare och att den marknadsförs bättre
- att man undersöker förutsättningarna för en linje mellan Tjällmo och Finspång
- att en badbuss ska trafikera Varamobaden sommartid tills att en reguljär linje inrättas
- att man systematiskt tar tillvara synpunkter från resenärer och chaufförer för ständiga förbättringar
- att vissa expressbussar även fortsättningsvis trafikerar sträckan Motala-Borensberg-Linköping
- att tågstopp införs i Tylöskog/Gränslandet/Godegård och Fågelsta

Region Östergötland ansvarar för kollektivtrafiken i kommunen. Det har skett en hel del förändringar under senare tid. Flera busslinjer på landsbygden har lagts ner och ersatts av Närtrafik, som täcker hela kommunens yta, där ingen linjetrafik finns. Vi anser att samtliga busslinjer bör ha trafik under veckans samtliga dagar. Pendeltågstrafiken fungerar bra med halvtimmesavgångar under veckans alla dagar.

Servicebussarna

De anropsstyrda servicebussarna i tätorten är ett utmärkt komplement till de vanliga busslinjerna. Stor lyhördhet ska råda när det framförs önskemål om fler servicebussar eller att flytta på mötespunkter.

Ny busslinje Motala-Tjällmo-Finspång

Då allt fler Motalabor arbetar i Finspång bör underlaget för en busslinje mellan Motala-Tjällmo-Finspång undersökas.

Pendeltåg och anslutningar

Motala har utmärkta förbindelser mot de centrala delarna av länet genom pendeltågen som trafikerar Motala sedan 2013. Det är halvtimmestrafik alla dagar i veckan vilket ger en hög tillgänglighet. Bytestiderna är korta mellan pendeltågen, stadsbussarna och de regionala bussarna så man får en så kort och attraktiv resa som möjligt. Det är viktigt att även landsortsbussarna ansluter till pendeln inom en rimlig tid så att övergången blir så kort som möjligt.

Förbättra informationen vid Motala C

Informationen till resenärerna måste radikalt förbättras vid Motala Centralstation. Trafikverket, Östgötatrafiken och Motala kommun måste samordna sin information så den blir lättillgänglig och överskådlig. Även kommersiella företag ska ges möjlighet att annonsera om sina verksamheter.

Expressbussarna via Borensberg

Det är viktigt att några genomgående direkta expressbussar kvarstår som trafikerar sträckan Motala-Borensberg-Linköping som ett komplement till pendeltågen. Dessa bussar är viktiga för arbetspendlare mellan Motala och SAAB, US och Mjärdevi i Linköping. Dessa bussar utgör också ett viktigt komplement om bron över Göta kanal skulle krångla eller om andra trafikstörningar inträffar på järnvägen.

Närtrafik

Närtrafiken erbjuder kollektivtrafik där linjebussar saknas. Den har succesivt byggts ut och bör byggas ut ytterligare. Bl a bör Närtrafiken gälla redan 1 km bortom en busslinje, mot idag 2 km. Vidare bör den gälla även där en busslinje går de dagar den inte trafikeras, i allmänhet lördagar och söndagar. Information om Närtrafiken måste radikalt förbättras. Många på landsbygden som är beroende av Närtrafiken måste informeras via brev och annonser i papperstidningar, då många inte har datorer eller bredband.

Badbuss till Varamobaden

I avvaktan på en reguljär busslinje till Varamobaden bör sommartid en badbuss utgå från Motala centralstation, via hamnen och centrum till Varamobaden, där den bl a bör angöra bl a vandrarhemmet och campingplatsen. När Lalandia öppnar är det viktigt att en stadsbusslinje trafikerar deras anläggning, den kommunala simhallen, de planerade ishallarna och Varamobaden året runt.

Förbindelser till orter utanför länet

Det är viktigt att anslutningarna i Mjölby och Hallsberg upprätthålls för så många tåg som möjligt från Motala till Stockholm, Göteborg och Malmö. Pendeltågens turer bör som ett komplement till regionaltågen (SJ) förlängas till Hallsberg och Örebro. Vi vill även verka för att snabbtågen på Västra och Södra stambanan stannar oftare i Hallsberg respektive Mjölby för att skapa ökade bytesmöjligheter för resande till och från Motala.

Direkttåg till och från Stockholm

Direkttåg bör införas morgon och kväll som passerar Motala och når Stockholm på max 2 timmar. Ett kort stopp i Hallberg men utan byte.

Tågstopp i Tylöskog/Gränslandet/Godegård och Fågelsta

För att kommunikationsmässigt få en rundare kommun bör tågstopp införas i Godegård. Då skulle Godegårdsborna kunna nå Motala på 11 minuter med tåg mot 40-45 minuter med buss och ca 30 minuter med bil. Gymanasie- och högstadieelever från Godegård med omnejd skulle få en väsentligt kortare restid till Motala. Även grundskolebarn från Motala skulle kunna smidigt nå Godegårds skola om den återöppnas.

Kommunen bör också arbeta för ett tågstopp i Fågelsta. Fysiska åtgärder har vidtagits vid byggandet av dubbelspåret för att underlätta en utbyggnad av en pendeltågsstation.

Vi ser gärna att incitamentavtal införs. Entreprenören har då ett ekonomiskt intresse av att öka antalet resande och det bör stimulera till att kreativa förslag förverkligas.

För att stimulera till ett ökat kollektivtrafikresande bör särskilt personer som byter bostad bearbetas. När man byter bostadsadress eller -ort är man ofta mer benägen att ändra sina invanda resvanor.

LANDSBYGDSPROGRAM

Liberalerna i Motala vill

- att de återstående allmänna grusvägarna på landsbygden beläggs.
- att det kommunala bidraget till de enskilda vägarna utgör 10 % av statsbidraget.
- att strandskyddet liberaliseras.
- att det sker en snabb bredbandsutbyggnad på hela landsbygden.
- att närtrafiken utvecklas ytterligare och görs mer känd.
- att omlandet i gränsen mellan Örebro län och Östergötlands län få en perrong för tågstopp så snart som möjligt.
- att polisen regelbundet besöker de mindre orterna på landsbygden.
- att en distriktssköterska gör hembesök i de norra delarna av kommunen.

Våra landsbygder och städer är beroende av varandra

Landsbygderna i Motala kommun har mycket goda förutsättningar att utvecklas. Det visar inte minst det ökade intresset av att flytta ut och bo naturnära under pandemiåren 2020-2021.

Jordbruket är livsviktigt för att försörja kommunens befolkning. Det sysselsätter ca 300 personer och omsätter över en halv miljard kronor i Motala kommun. Åkerarealen utgör ca 25 procent av kommunen yta, ca 24.000 ha, vilket visar hur betydelsefullt jordbruket är i vår kommun. Åkermarken i de södra delarna av kommunen är en av de bördigaste i landet. Därför anser vi liberaler att kommunen ska ha en restriktiv hållning mot att exploatera åkermark. Jordbruket norr om Motala ström har en annan karaktär med mer djurhållning och mjölkproduktion.

Skogsbruket är en viktig i klimatomställningen, nya produkter tas fram med skogsråvara som bas och förädlade skogsprodukter ger landet stora exportinkomster. Skogsbruket sysselsätter drygt 100 personer och omsätter ca 150 miljoner kronor i vår kommun. Jord- och skogsbruket investerar varje år ca 100 miljoner kronor i vår kommun, vilket också ger arbetstillfällen i andra branscher på landsbygden. Tack vare coronan och den ökande digitaliseringen i samhället har antalet tjänsteföretag ökat på landsbygden. Det blir tydligt att allt fler är beroende av fiber för sin utkomst och vill flytta till landsbygden.

Förändringar av det kommunala utbudet

Om kommunen avser att göra större förändringar av det kommunala utbudet på landsbygden ska eventuella förändringar alltid föregås av en konsekvensanalys. Det kan t ex beröra en skola, ett vårdboende eller en förskola. En nämnd kan alltid föreslå sådana förändringar, men det ska sedan beredas av kommunstyrelsen och avgöras i kommunfullmäktige om förändringen ska genomföras eller inte. Kommunfullmäktige bör fastslå vissa övergripande riktlinjer om landsbygdsskolorna som den berörda nämnden bör ha som vägledning i sina bedömningar.

Landsbygdsskolorna

Landsbygdsskolornas överlevnad och utveckling ligger i möjligheten att kunna dela kunskaper, kompetens och andra resurser med andra skolor. Samarbete och samverkan gör att vi slipper att diskutera antalet elever på en skola. Skolornas geografiska upptagningsområden kan dessutom

göras mer dynamiska i takt med att kommunen utvecklas och människor flyttar in i olika kommundelar. Därmed kan vi sluta räkna elever och istället börja fundera på hur vi förmedlar ut lärarkompetensen bland kommunens elever.

Allmänna vägar

Kommunen ska ha goda kontakter med Trafikverket och påtala om grusvägarna inte sköts ordentligt och även uppmärksamma behovet av att de återstående allmänna (d.v.s. statliga) grusvägarna beläggs. Dessa återfinns främst i de norra delarna, men även i den sydvästra delen av kommunen.

Trafikverket har aviserat att många glest trafikerade vägar kan komma att bli enskilda vägar. Liberalerna i Motala anser att tankar av en sådan avveckling av det allmänna vägnätet måste stoppas. Det skulle innebära att staten drar sig tillbaka på landsbygden och att en övervärtning av kostnader för delar av vägnätet sker från staten till kommunen och landsbygdsbefolkningen.

Enskilda vägar

I Motala kommun finns ca 100 vägsamfälligheter som har statsbidrag och kommunalt bidrag. För att person- och godstransporterna ska fungera längst ut i vägnätet i kommunen är dessa vägar livsviktiga.

Väghållningen i staden och i tätorter finansieras helt via kommunalskatten. Det är därför viktigt att förutom statsbidraget även det kommunala bidraget behålls till de enskilda vägarna. Det kommunala bidraget har höjts till 15 % av det statliga stödet. Även det tidigare investeringsstödet till enskilda vägar bör återinföras.

Administrationen kring det kommunala bidraget ska vara enkelt för både vägsamfälligheterna och kommunen. Enskilda vägar med statsbidrag inspekteras fortlöpande av Trafikverket. De enskilda vägarna har tidigare inte inspekterats av kommunen men har nu beslutat att göra detta för att bidrag ska utbetalas. Kommunen bör istället använda Trafikverkets inspektion som bas för sin bidragsgivning varvid administrativa resurser kan sparas.

Även kortare enskilda vägar utan statligt bidrag, men med fast boende, bör få ett kommunalt bidrag baserat på en väglängd längre än 200 m, vilket tillämpas av många andra kommuner.

Ett problem är idag att i många fall bor äldre människor utmed de enskilda vägarna, som inte längre har förmåga att själva sköta väghållningen. Dessutom, i många trakter saknas entreprenörer som kan åta sig skötseln av enskilda vägar.

Belysning

När önskemål väcks om vägbelysning på landsbygden ska detta prövas mot den belysningspolicy som är framtagen av kommunen. Finansiering sker genom en förhandling mellan kommunen och Trafikverket, som oftast är väghållare på landsbygden.

Liberalare strandskydd

Statens syn på strandskyddet måste liberaliseras. Önskemål om att bygga på landsbygden kolliderar ofta med rigida strandskyddsregler. Kommunen ska därför ha en pragmatisk tillämpning av strandskyddsreglerna.

BREDBAND för hållbar utveckling - Liberalerna jobbar för en digital demokrati med delaktighet och ett jämlikt samhälle utan digitala klyftor.

I Motala kommun ska man kunna bo och arbeta överallt. Vi vill ha levande landsbygder och samhällen som tillåter både utbildning och arbete på distans. Därmed kan tillväxten öka på ett hållbart sätt i Motala samtidigt som vi kan minska onödigt resande - vilket kostar tid, pengar och energi. Något som vi alla vet kan bli ohållbart och eldar på klimatförändringar i onödan.

Liberalerna i Motala anser därför att man i framtida avtal om bredbandsanslutning bör skriva in att det avtalade priset ska ingå en tydlig skrivning om nyckelfärdig anslutning, vilket innebär att vid framdragning av fiber ska göras hela vägen fram till och in i huvudbyggnaden, inklusive montering och inkoppling på nätet. Vi vill också uppmuntra valfriheten och framhålla värdet av att bygga s.k. öppna nät, där kunden själv kan välja sina tjänster från olika tjänsteleverantörer och snabbare dra nytta av nya innovationer och erbjudanden på den digitala marknaden.

Målet ska vara en robust installation av snabbt bredband för alla invånare enligt PTS gällande normer, så att den enskilde medborgaren eller verksamhet (föreningar och näringsverksamheter) inte ställs utanför det digitala samhället eller drabbas hårt ekonomiskt och därför behöver flytta eller lägga ner sin verksamhet bara för att denne råkar ha sin huvudbyggnad långt från närmaste anslutningspunkt och inte kan koppla upp sin byggnad mot internet.

Kommunen behöver fokusera på att bygga nätet "utifrån och in" och måla bort alla vita fläckar på bredbandskartan, där marknadskrafterna och gamla synsätt som "mest pang för pengarna" inte har nått hela vägen fram.

På detta sätt jobbar Liberalerna samtidigt för mål nr 4, 8, 9, 10, 11, 13, 16 och 17 i Agenda 2030 när vi bygger ut bredbandet i Motala.

Fiberutbyggnaden är även viktig för sjukvården genom att vård och omsorg digitaliseras alltmer, vilket ökar tillgängligheten till läkare, sjukvård och omsorg för personer med långt till allmänna kommunikationer.

Ambulerande distriktssköterska

Liberalerna verkar för att en distriktssköterska ska kunna göra hembesök i de norra delarna av kommunen där det är långt till vårdcentralen.

Bostadsbyggande

Färdiga detaljplaner bör finnas i alla mindre orter. De som redan finns behöver marknadsföras som utvecklings- och byggbara områden. Det visar bl.a. exemplet där en färdig detaljplan i Fornåsa gör att en byggnation av nya bostäder kan komma igång snabbt. Kommunen ska också ha en positiv inställning till kompletterande bebyggelse på våra landsbygder. Öppen tillgång till kommunala kartdata kan även här bidra till ett klimatsmart samhälle och effektivare bostadsbyggande. Här finns flera lågt hängande frukter som är lätta att börja plocka.

Närtrafik

Närtrafiken erbjuder kollektivtrafik på landsbygden där linjebussar saknas. Den har successivt byggts ut och bör förbättras ytterligare. Bl.a. bör Närtrafiken gälla redan 1 km bortom en busslinje, mot idag 2 km. Det är kontraproduktivt att de som bor nära busshållplatser straffas genom att inte få nyttja Närtrafiken under tider när ordinarie linjetrafik inte är igång. Information om Närtrafiken måste radikalt förbättras till de som berörs. Många på landsbygden som är beroende av Närtrafiken kan informeras via brev och annonser i papperstidningar, då många inte har varken datorer eller bredband. Biljettpriset kan selekteras under dygnet eller på helger, så att exempelvis resor på klockslag under senare kvällstid kan vara högre - detta för att finansiera flera möjligheter att utnyttja närtrafiken.

Busslinjer

Busslinjerna på landsbygden ska värnas i kommunens dialog med regionen. Regionen bör också ha en dialog med berörda längs busslinjerna och chaufförerna, så att tiderna passar så långt som möjligt för dem som är beroende av busslinjen. Samordningen mellan länstrafikbolagen bör bli bättre vid bussbyte vid länsgränsen mot Askersunds kommun.

Pendlarparkeringar

Pendlarparkeringar bör byggas ut eller kompletteras vid Motala C och vid välfrekventerade hållplatser på landsbygden. Vid Motala C bör man även kunna få parkera under en längre tid på en viss del av parkeringen, minst under 10 dygn.

Cykelvägar

Cykelvägar mellan Motala och Vadstena och Motala och Nykyrka bör byggas så snart som möjligt. Vi ser gärna att en gen cykelväg byggs via Jerusalemsbadet. Mellan Motala och Borensberg kan den gamla vägen utnyttjas som cykelväg när den nya rv 34 är ombyggd på sträckan. Även en cykelväg mellan Nykyrka samhälle och Axéns lanthandel längs den gamla rv 50 är angelägen, liksom en cykelväg mellan Tjällmo samhälle och idrottsplatsen, samt mellan Godegårds samhälle och idrottsplatsen. När vägsträckan Nykyrka-Medevi byggs om till en 2+1-väg måste de oskyddade trafikanterna få en säker cykelväg längs sträckan.

Coffice i de mindre orterna

Coffice, dvs billiga kontorsarbetsplatser, skulle man kunna ha på mindre orter på landsbygden, där kommunala lokaler skulle kunna nyttjas. Det finns många enmansföretagare på landsbygden och många av dessa är kvinnor. Vi anser att det skulle vara värdefullt om de har möjlighet att träffas i sådana kluster. Många jobbar ensamma och skulle uppskatta att få träffa andra företagare för social samvaro och utbyta erfarenheter. Här skulle man få hyra sin plats utan tidsbegränsning till en rimlig kostnad. Detta skulle kunna vara ett effektivt och billigt sätt att stödja mindre företag, särskilt tjänsteföretag, på landsbygden.

Utlokalisera kommunal verksamhet

Kommunal verksamhet som har särskild anknytning till landsbygden kan med fördel utlokaliseras till landsbygden.

Servicepunkter

Kommunen bör inrätta servicepunkter där information kan lämnas och där en dator kan lånas för digital information. Dessa kan lokaliseras till lanthandlare eller kommunala lokaler. Även boken bussen borde kunna nyttas som en rullande servicepunkt.,

Automatlanthandel

Följande småorter på Motalas landsbygd skulle kunna ha automatlanthandel:

Fågelsta, Klockrike, Österstad, Älvan, Karlsby/Burnäset, Degerön och Bona.

Boende i Västanvik och Godegård behöver också tillgång till en matvaruaffär som ev. skulle kunna vara bemannad.

Kanske Motala borde samordna med grannkommunerna utmed gränsen också. Det finns ju småorter där också som exempelvis Småängsbadet, Medevi, Mariedamm, Tybble, Orlunda, Ruda, etc. Vi får således inte bara tänka Motala, gränsen får inte bli ett hinder. Det gäller att samarbeta och tillvarata de mellankommunala intressena.

Småskalig elproduktion – Gör det enklare att fånga sol, vind och vattenkraft!

Generering av småskalig el bör förenklas och stimuleras för att minska sårbarheten av energiförsörjningen på landsbygden. Varje ledig takyta som inte fångar solstrålar är egentligen en form av långsiktig kapitalförstöring. Även skyddsräcken, väggar och tak som lutar åt "fel håll" kan fånga sol. Det optimala vid nybyggnation vore naturligtvis att luta hela taket i solens riktning samt att använda solfångande byggmaterial i stor utsträckning.

Sol, vind- och vattenkraftverken får dock inte byggas ut så att de påverkar miljön i för hög grad.

Det kan finns argument för att mindre kraftverksdammar ska rivs bort eftersom de hindrar fiskens vandring, men s.k. laxtrappor kan i många fall konstrueras förbi hinder för fisken. Vi

motsätter oss den massiva rivningen av gamla dammar och fördämningar som pågår, då dessa i många fall utgör värdefulla kulturarv. Vi är också negativa till att nya tillstånd måste sökas för behållandet av småskalig vattenkraft som har funnits under mycket lång tid.

Befintliga kraftverksdammar, som i många fall är utbyggda för flera hundra år sedan, ingår ofta som en integrerad del i sjösystemen. Även de angränsande sjöarna är i många fall både höjda och sänkta i förhållande till de ursprungliga nivåerna. Den ursprungliga sjönivån är ofta okänd.

Tågstopp i gränlandet mellan regionerna i Godegård och i Fågelsta

För att kommunikationsmässigt få en rundare och mer tillgänglig kommun för kommuner i Motalas regionala omvärld är det angeläget med ett tågstopp i Gränlandet/Tylöskog, förslagsvis i Godegård. Tidsmässigt bör det finnas ett utrymme som medger att samtliga turer, ca 14 under vardagar och något färre under veckosluten, kan stanna på orten. Godegårdsborna skulle då kunna nå Motala på 11 minuter, vilket är jämförbart med stadslinjernas tider ut till ändhållplatserna i Motala. Liberalerna i Motala kommer att arbeta vidare för ett tågstopp i Gränlandet. De bärande argumenten är att 7.000 personer har Godegård som sin närmaste station och att sträckan Motala-Hallsberg är den längsta i södra Sverige, 67 km, som inte har ett tågstopp.

Eftersom det saknas kollektivtrafik norr om Godegård, skulle ett tågstopp i Godegård innebära en radikal förbättring för kommunikationerna mot Närke för den norra kommundelen. Ett tågstopp i Godegård skulle vara till nytta även för resande till och från Kristberg, Karlsby, Tjällmo, Nykyrka, Askersund, m fl orter beroende på i vilken riktning man ska resa.

I Fågelsta är en pendeltågstation förberedd vid dubbelspårsutbyggnaden och den bör kompletteras med plattformar för att möjliggöra tågstopp.

Ökad samordning

En samordning av linjelagd trafik, skolbussar, färdtjänst och sjukresor bör kunna ge ett större och flexibla utbud till samma eller lägre kostnad. För att effektivisera skolskjutsplaneringen bör GIS (Geografiska Informations System) användas i planeringen för att en optimal samordning av all trafik kan ske. På landsbygden där busslinjer saknas bör gymnasieelever ges möjlighet att åka med ordinarie skolbuss. Eftersom allt fler Motalabor arbetar i Finspång bör underlaget för en busslinje till Finspång undersökas.

LIS-områden

Kommunen tog för ett par år sedan fram ett kunskapsunderlag för att identifiera vilka områden som skulle kunna passa som LIS-områden, d.v.s. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen. LIS ger alltså en möjlighet att bygga en mindre grupp bostäder i anslutning till attraktiva lägen vid sjöar och vattendrag. Kommunen har identifierat 25 platser.

Mobiltäckning

Mobiltäckningen är mycket ojämn på landsbygden med omnejd. Vissa hushåll har en mycket god täckning, medan andra har en nära obefintlig täckning. Detta måste kommunen påtala för operatörerna så att mobiltäckningen blir god över hela kommunen.

Aktuella kartor

Det är viktigt att ambulans, polis, räddningstjänst, m.fl. har uppdaterade kartor så att man finner både rätt adress och rätt väg (eller enskild väg). Varje minuts försening kan innebära att liv inte kan räddas och att bränder utvecklas mer än nödvändigt. Även lokala platsers namn (som används i folkmun) där människor ofta träffas ska finnas med och vara sökbara digitalt i appar och system för blåljuspersonalen.

Förbättrat nyttjande av fakta om verkligheten i Motala kommun statistik

Vi anser att kommunen bör nyttja data och fakta som beskriver förhållanaden över kommunens landsbygder bättre i en rad olika lägesbilder så man får ett bättre grepp om faktiska läget om saker som diskuteras i beslutande instanser.

Lanthatlarna viktiga nav

Affärerna på landsbygden är viktiga nav. Dels för livsmedelsförsörjningen på landsbygden, men också som en social kontaktpunkt för befolkningen. Det finns olika offentliga stöd till lanthatlare för att stärka deras konkurrenskraft.

Ny räddningsstation

Räddningsstationen i Tjällmo behöver snarast ersättas med en ny och eventuell annan kommunal verksamhet kan med fördel samlokaliseras med den, t ex hemtjänsten.

Drivmedelsförsörjning och laddplatser

Drivmedelsförsörjning och laddplatser för elbil är också viktig på landsbygden. Kommunen ska ha en positiv syn på bensinmackar på landsbygden så att drivmedel finns tillgängligt och värna om de mackar som finns. Det handlar om viktiga samhällsfunktioner.

Äganderätten

Äganderätten är en grundbult i vår liberala politik. Det är viktigt att vi försvarar den när den ifrågasätts, vilket görs i allt högre grad.

Ambulerande polis

Det är viktigt att den polisiära närvaron ökar på landsbygden. Därför vill vi verka för att polisen regelbundet besöker de mindre orterna. Detta gäller även Borensberg. Där kan vi tänka oss som alternativ att ett poliskontor inrättas, som gärna samlokaliseras med en kommunal verksamhet.

Kommundelsförvaltning

Kommunen skulle kunna delegera ut vissa praktiska frågor till lokalbefolkningen som hanteras av en kommundelsförvaltning. T ex skötsel av allmänna grönytor, bokning och städning av lokaler som lokala företag eller föreningar skulle kunna sköta mot ersättning. Därmed skulle man kunna få en kortare och smidigare hanteringstid av vissa praktiska frågor. Det är en form av decentralisering med viss autonomi.

Civilsamhället

Civilsamhället är mycket aktivitet på landsbygden. Bygderåd, det lokala föreningslivet, kyrkorna och näringslivet ordnar många arrangemang utan någon kommunal medverkan eller kostnad. Kommunen ska se detta engagemang som en tillgång och söka ett fördjupat samarbete med bygderåden för att utveckla bygden.

Goda förutsättningar

Landsbygden i Motala kommun har goda förutsättningar att utvecklas. Förutom försörjning på egen verksamhet så finns det stora arbetsgivare i eller i närheten av vår landsbygd. Zinkgruvan Mining är en stor och stabil arbetsgivare med närmare 400 anställda omedelbart på andra sidan länsgränsen i nordvästra delen av kommunen. I den östra delen av kommunen har Försvarsmakten en stor anläggning med många anställda. De boende på slättbygden i de södra delarna av kommunen har en stor arbetsmarknad i de omkringliggande orterna som t ex Motala, Vadstena, Skänninge, Mjölby, Väderstad och Linköping. Om ett tågstopp skulle komma till utförande i Godegård så ökar tillgängligheten drastiskt även till arbetsmarknaden i Örebroregionen.

Natur- och kulturupplevelser

Det viktigaste är naturligtvis att landsbygdsbefolkningen kan bo och verka på landsbygden. Men landsbygden är också en tillgång för stadsbefolkning för att lära känna kommunens landsbygd genom natur- och kulturupplevelser. Allt fler gårdsbutiker etableras på landsbygden som har såväl försäljning av lokalproducerade varor som mat- och kaffeserveringar. Flera konstnärer bor och verkar på landsbygden och vid konstundor bjuds allmänheten in till deras ateljéer. Flera hembygdsföreningar i vår kommun vårdar och synliggör kulturarvet. I kommunen finns flera naturreservat som i de flesta fall sköts av länsstyrelsen. Tillgängligheten är god till flera av dessa, men behöver öka på andra. Cykellederna Sverigeleden och Vätternleden passerar genom vår kommun längs vackra vägar.

På landsbygden i vår kommun finns ett 15-tal kyrkor och även vackra bruks- och gårdsmiljöer, samt gamla alléer. Författarboingen Övralid är välbesökt liksom porslinsmuseet i Godegård.

Allt detta bildar en mosaik av oerhörda natur- och kulturskatter i vår kommun. När kommunen genom Lalandia tillförs flera hundratusen turister årligen, ger det stora möjligheter att marknadsföra kommunens och västra Östergötlands natur och kultur på landsbygden.

Tillgänglighetsanalys

Innan kommunen föreslår en större förändring av det kommunala utbudet på landsbygden bör en tillgänglighetsanalys genomföras. Detta för att få ett allsidigt faktaunderlag innan beslut fattas.

